

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/1058,**24. juuni 2021,****mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 177 teist lõiku ning artikleid 178 ja 349,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 176 on sätestatud, et Euroopa Regionaalarengu Fond (edaspidi „ERF“) on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste regionaalsete ebavõrdsuste korravimise liidu piires. ELi toimimise lepingu kõnealuse artikli ning artikli 174 teise ja kolmanda lõigu kohaselt on ERFi eesmärk aidata kaasa eri regioonide arengutaseme ühtlustamisele ja mahajäämuse vähendamisele kõige ebasoodsamates piirkondades, mille seas tuleks erilist tähelepanu pöörata regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sealhulgas eelkõige rahvaarvu vähenemisest tulenevad ebasoodsad tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele ja piiriülestele ning mäestikualadele.
- (2) Ühtekuuluvusfond loodi selleks, et aidata saavutada üldist eesmärki tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, andes rahalist abi keskkonnaprojektidele ning üleeuroopaliste võrkude projektidele transpordi infrastruktuuri valdkonnas (edaspidi „TEN-T“), nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1315/2013 ⁽⁴⁾.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060 ⁽⁵⁾ kehtestatakse ühissätted, mida kohaldatakse ERFi, Euroopa Sotsiaalfond+ (edaspidi „ESF+“), Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi, Euroopa Merendus- Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (edaspidi „EMKVF“), Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi „AMIF“), Sisejulgeolekufondi (edaspidi „ISF“) ning piirihalduse ja viisade rahalise toetamise instrumendi (edaspidi „BMVT“) suhtes.
- (4) ERFi ja Ühtekuuluvusfondi suhtes programmitöö perioodil 2014–2020 kohaldatud reeglite lihtsustamiseks tuleks mõlema fondi suhtes kohaldatavad normid sätestada ühes määruses.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 90.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 115.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 108, 26.3.2021, lk 566) ja nõukogu 27. mai 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 23. juuni 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende finantssätete kohta ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 159).

- (5) ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamisel tuleks järgida Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 10 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, sealhulgas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat. Liikmesriigid peaksid järgima ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsioonis ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatud kohustusi ning Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid ja tagama juurdepääsu kooskõlas puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikliga 9 ja vastavalt liidu õigusele, millega ühtlustatakse toodete ja teenuste ligipääsetavusnõudeid. Sellega seoses tuleks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi koostöös ESF+iga rakendada nii, et sellega edendatakse üleminekut asutusepõhiselt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele, ning fondide eesmärkide saavutamisel tuleks aidata kaasa kvaliteetsete töökohtade loomisele, vaesuse kaotamisele ja sotsiaalse kaasamise soodustamisele. Liikmesriikide ja komisjoni eesmärk peaks olema kaotada ebavõrdsus, edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust ja soolise perspektiivi arvestamist ning võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Kumbki fond ei tohiks toetada meetmeid, mis aitavad kaasa mis tahes vormis segregatsioonile või tõrjutusele, ning taristu rahastamisel tuleks mõlema fond puhul tagada juurdepääsetavus puuetega inimestele.
- (6) ERFi ja Ühtekuuluvusfondi eesmärged tuleks ellu viia kestliku arengu raames ning seejuures peaks liit edendama keskkonnakaitse ja keskkonna säilitamise, kaitsmise ja selle kvaliteedi parandamise eesmärged, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1, võttes arvesse põhimõtet, et saastaja maksab. Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul vastu võetud 2015. aasta Pariisi kokkulepet ning saavutada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärgid (edaspidi „ÜRO kestliku arengu eesmärgid“), aitavad mõlemad fondid kaasa kliimameetmete peavoolutamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Sel eesmärgil peaksid ERFi meetmed ERFi kogu rahastamispaketist panustama kliimaeesmärkidesse 30 %. Ühtekuuluvusfondi meetmed peaksid Ühtekuuluvusfondi kogu rahastamispaketist panustama kliimaeesmärkidesse 37 %. Peale selle peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada eesmärki tagada 2024. aastal 7,5 % mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamiseks ning 2026. ja 2027. aastal 10 % mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamiseks, võttes seejuures arvesse kliimaeesmärkide ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide praegust kattumist.
- Mõlemad fondid peaksid toetama tegevusi, mis on kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnastandardite ja prioriteetidega ja ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärged Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁽⁶⁾ artikli 17 tähenduses ning millega tagatakse üleminek vähese CO₂-heitega majandusele, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. ERF ja Ühtekuuluvusfond peaksid võtma arvesse lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade sisu, mis on vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1999⁽⁷⁾ kehtestatud energialiidu ja kliimameetmete juhtimise raames.
- (7) Siseturu terviklikkuse säilitamiseks peavad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi tegevused, millest ettevõtjad kasu saavad, vastama ELi toimimise lepingu artiklites 107 ja 108 sätestatud liidu riigiabi reeglitele.
- (8) ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamise oluline tunnus on partnerluse põhimõte, mis tugineb mitmetasandilise valitsemise lähenemisiisile ning tagab piirkondlike, kohalike, linnade ja muude avaliku sektori asutuste, kodanikuühiskonna, majandus- ja sotsiaalpartnerite ning asjakohastel juhtudel teadusasutuste ja ülikoolide kaasatuse. Mõlema fondi rakendamine peaks tagama koordineerimise ja täiendavuse ESF+iga, Õiglase Ülemineku Fondiga, EMKVFigaga ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga (edaspidi „EAFRD“).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

- (9) On vaja kehtestada sätteid, mis käsitlevad toetust ERFist tööhõive ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames.
- (10) ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetada võidavate tegevuste liikide kindlakstegemiseks tuleks ette näha mõlemast fondist toetuse andmise konkreetseid poliitikaeesmärke tagamaks, et need aitavad kaasa määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõikes 1 sätestatud ühe või mitme ühise poliitikaeesmärgi saavutamisele.
- (11) Kuna väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) on Euroopa majanduse selgroog, peaks ERF jätkama VKEde arengu toetamist, toetades nende kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet. Lisaks sellele, võttes arvesse COVID-19 pandeemia võimalikku suurt mõju või tulevikus tekkida võivat kriisiolukorda, mis mõjutavad ettevõtjaid ja tööhõivet, peaks ERFist toetama sellistest kriisiolukordadest taastumist, toetades töökohtade loomist VKEdes, sealhulgas tootlike investeeringute kaudu.
- (12) Investeeringud ERFi raames peaksid aitama välja töötada tervikliku kiire digitaristu võrgu ja soodustada heitevaba ja säästvat mitmeliigilist liikuvust, keskendudes ühistranspordile, liiklusvahendite ühisele kasutamisele, jalgsi liikumisele ja jalgrattasõidule osana üleminekust CO₂-neutraalsele majandusele.
- (13) Digiajastu võimaluste ära kasutamiseks peaks ERF aitama arendada kaasavat digiühiskonda, kus kodanikud, teadusasutused, ettevõtjad ja haldusasutused kasutavad täielikult ära digitaliseerimise pakutavad võimalused. Tõhus e-valitsus riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil eeldab vahendite väljatöötamist ning organiseerimise ja protsesside ümbermõtestamist, et pakkuda avalikke teenuseid tõhusamalt, hõlpsamini, kiiremini ja väiksemate kuludega. Eelkõige tuleks digi- ja telekommunikatsioonitehnoloogiat kasutada traditsiooniliste võrkude ja teenuste edendamiseks kohalike kogukondade hüvanguks selliste projektide arendamise kaudu nagu arukad linnad ja külad.
- (14) Toetus ERFist poliitikaeesmärgi nr 1 raames peaks põhinema suutlikkuse suurendamisel aruka spetsialiseerumise strateegiate jaoks, millega kehtestatakse prioriteetid riiklikul või piirkondlikul tasandil või mõlemal, et suurendada nende konkurentsieelist, arendades teadusuuringute ja innovatsiooni tugevaid külgi ja sobitades neid ettevõtete vajaduste ja vajalike oskustega ettevõtluse vaimus toimuva avastamisprotsessi kaudu. See protsess peaks võimaldama ettevõtluses osalejatel, sealhulgas tööstusel, haridus- ja teadusasutustel, haldusasutustel ja kodanikuühiskonnal, teha kindlaks kõige paljutöötavamad kestliku majandusarengu valdkonnad, tuginedes piirkonna eripärastele struktuuridele ja teadmistaasale. Kuna strateegia kvaliteedi seisukohast on määrava tähtsusega aruka spetsialiseerumise juhtimisprotsess, peaks ERFist toetama sellise suutlikkuse arendamist ja suurendamist, mis on vajalik tõhusaks ettevõtluse vaimus toimuvaks avastamisprotsessiks ning aruka spetsialiseerumise strateegiate ettevalmistamiseks või ajakohastamiseks.
- (15) Et edendada kliimaneutraalse liidu saavutamist 2050. aastaks, võttes igakülgset arvesse sellega kaasnevat sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi, peaksid ERF ja Ühtekuuluvusfond aitama kaasa kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele ja energiaostuvõimetuse vastu võitlemisele. Sellega seoses oleksid eriti olulised investeeringud energiatõhususse, sealhulgas energiasäästukavadesse, säästvasse taastuvenergiasse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 ⁽⁸⁾ sätestatud säästlikkuse kriteeriumidega, arukatesse energiasüsteemidesse, samuti investeeringud, mille eesmärk on ennetada kataastroofe, edendada bioloogilist mitmekesisust ja rohelist taristut, sealhulgas looduskaitsealade säilitamine, väärtustamine ja esiletõstmine, ning muudesse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise meetmetesse, näiteks suure CO₂ sidumise ja säilitamise potentsiaaliga looduslike alade säilitamine ja taastamine, sealhulgas taassoostades rabasid, prügilagaaside kogumine või tööstusprotsesside ja -toodete heitkoguste vähendamine. Lisaks tuleks toetada investeeringuid, mille eesmärk on vähendada igat liiki saastet, näiteks õhusaastet ning vee-, pinnase-, müra- ja valgusreostust.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

- (16) ERFist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate programmide ettevalmistamisel tuleb arvesse võtta lõimitud riiklike energia- ja kliimakavasid, milles on kavandatud poliitika ja meetmed, ning mis käsitlevad energiaostuvõimetust ja kasvuhoonegaaside heite vähendamist. Et aidata kaasa lõimitud riiklike energia- ja kliimakavades sätestatud energiaostuvõimetuse vähendamise riiklike eesmärkide saavutamisele, peaks ERF toetama eelkõige eluasemete ja hoonete energiatõhususe parandamist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu läbivaadatud direktiiviga (EL) 2018/844, ⁽⁹⁾ et soodustada vähendatud CO₂-heitega hoonefondi saavutamist 2050. aastaks, vähendades seeläbi energiatarbimist ja luues säästu energiaostuvõimetuse all kannatavatele majapidamistele.
- (17) Transpordiühenduse parandamiseks peaksid ERF ja Ühtekuuluvusfond edendama üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist, nagu on osutatud määruses (EL) nr 1315/2013, investeerides raudtee-, sisevee-, maantee- ja meretranspordi ning mitmeliigilise transpordi taristusse, sealhulgas müra vähendamise meetmetesse. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist tuleks toetada ka riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku, piiriülest ja linnalist liikumiskeskonda. Seda tehes peaksid mõlemad fondid pöörama tähelepanu eelkõige olemasolevate sildade ja tunnelite ohutuse parandamisele.
- (18) Üha enam ühendatud maailmas ning pidades silmas demograafilist ja rände dünaamikat, on ilmne, et liidu rändepoliitika vajab ühtset lähenemisviisi, mis tugineb eri rahastamisvahendite koostoimele ja vastastikusele täiendavusele. Sellepärast peaks ERF programmide koostamisel ja rakendamisel pöörama tähelepanu demograafilistele probleemidele. Et tagada sidus, tugev ja järjepidev toetus liikmesriikidevahelisele solidaarsusele ja vastutuse jagamise püüdlustele rände haldamisel, peaks ERF pakkuma toetust kõige asjakohasemal territoriaalsel tasandil, et hõlbustada kolmandate riikide kodanike, sealhulgas sisserändajate pikaajalist kaasavat integreerimist sotsiaalse ja majandusliku arengu hüvanguks, võttes nende isikute väärikuse ja õiguste kaitsmisele suunatud lähenemisviisi.
- (19) Sotsiaalse innovatsiooni ja kvaliteetsetele töökohtadele kaasava juurdepääsu edendamiseks peaks ERF toetama selliseid sotsiaalmajanduse üksusi nagu ühistud, vastastikused ühingud, mittetulundusühingud ja sotsiaalsed ettevõtted.
- (20) Sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja vaesuse vastu võitlemiseks, eelkõige tõrjutud kogukondades, on vaja parandada juurdepääsu sotsiaal-, haridus-, kultuuri- ja meelelahutusteenustele, sealhulgas sport, muu hulgas taristu abil, võttes arvesse puuetega inimeste, laste ja eakate erivajadusi.
- (21) ERF ja Ühtekuuluvusfond peaksid edendama tõrjutud kogukondade sotsiaal-majanduslikku kaasamist, pöörates erilist tähelepanu romasid käsitlevatele riiklikele kaasamise strateegilisele poliitikaraamistikule nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1060 IV lisas, väikese sissetulekuga leibkondadele, sealhulgas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele leibkondadele, ning ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, sealhulgas erivajadustega inimestele. Eelkõige peaks ERF-ist ja Ühtekuuluvusfondist olema võimalik toetada kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba 19. põhimõttega sotsiaaleluruumide pakkumist. Võttes arvesse tõrjutud roma kogukondade raskusi seoses juurdepääsuga põhiteenustele, peaksid ERF ja Ühtekuuluvusfond aitama parandada nende elutingimusi ja arenguväljavaateid.
- (22) Et suurendada sotsiaalselt kaasaval viisil valmisolekut kaug- ja e-hariduseks ning -koolituseks, peaks ERF, kui ta täidab oma ülesannet parandada võrdset juurdepääsu kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonnas, aitama eelkõige suurendada vastupidavust seoses kaug- ja e-õppega. Jõupingutused, mille eesmärk on tagada hariduse ja koolituse järjepidevus COVID-19 pandeemia ajal, on toonud esile olulised puudused ebasoodsatest oludest pärit õppijate juurdepääsus vajalikele info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale (IKT) seadmetele ja ühenduvusele kaugetes piirkondades. Sellega seoses peaks ERF toetama vajalike IKT-seadmete ja ühenduvuse kättesaadavaks tegemist, edendades seeläbi haridus- ja koolitussüsteemide vastupidavust seoses kaug- ja e-õppega.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/844, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta ja direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta (ELT L 156, 19.6.2018, lk 75).

- (23) Et tugevdada riiklike tervisesüsteemide suutlikkust ennetada tervisealaseid hädaolukordi, neile kiiresti reageerida ja neist taastuda, peaks ERF aitama kaasa ka tervisesüsteemide vastupidavuse suurendamisele. Kuna enneolematu COVID-19 pandeemia on näidanud, kui oluline on hädaolukordadele tõhusaks reageerimiseks vajalike kriitiliste varude viivitamatu kättesaadavus, tuleks ERFi toetuse kohaldamisala laiendada, et oleks võimalik osta varusid, mis on vajalikud hädaolukordadele vastupidavuse ja tervisesüsteemide, sealhulgas esmatasandi tervishoiu vastupidavuse tugevdamiseks ning asutusepõhiselt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku toetamiseks. Kui ostetakse varusid, et tugevdada tervisesüsteemide vastupidavust, peaksid need olema kooskõlas riikliku tervisstrateegiaga ega tohiks minna sellest kaugemale ning tagama vastastikuse täiendavuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/522 loodud programmiga „EL tervise heaks“, ⁽¹⁰⁾ samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL ⁽¹¹⁾ loodud rescEU vahenditega liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames.
- (24) ERF peaks toetama ja edendama üleminekut asutusepõhiselt hoolduselt pere- või kogukonnapõhisele hooldusele, toetades vahendeid, mille abil püütakse vältida kogukonnast eraldumist, hõlbustatakse inimeste integreerimist ühiskonda ja püütakse tagada iseseisvat eluviisi võimaldavad elamistingimused.
- (25) Turismist ja kultuurisektoritest tugevalt sõltuvate piirkondade majanduse toetamiseks tuleks ette näha konkreetne erieesmärk. See võimaldaks täielikult ära kasutada kultuuri ja säästva turismi potentsiaali majanduse taastamiseks, sotsiaalseks kaasamiseks ja sotsiaalseks innovatsiooniks, ilma et see piiraks võimalusi anda ERFist toetust nendele sektoritele muude erieesmärkide raames.
- (26) Loome- ja kultuurimajandust, kultuuriteenuseid ja kultuuripärandi nimekirjadesse kantud paiku toetavaid investeeringuid võiks rahastada mis tahes poliitikaeesmärgi raames, tingimusel et need aitavad kaasa erieesmärkide saavutamisele ja kuuluvad ERFist antava toetuse kohaldamisalasse.
- (27) Säästev turism nõuab tasakaalu majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja keskkonnasäästlikkuse vahel. Säästva turismi toetamine peaks olema kooskõlas komisjoni 19. oktoobri 2007. aasta teatisega „Jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise Euroopa turismi strateegia“. Eelkõige tuleks selles arvesse võtta turistide heaolu, austada loodus- ja kultuurikeskkonda ning tagada integreeritud ja tervikliku poliitika põhjal sihtkohtade ja ettevõtete sotsiaalmajanduslik areng ja konkurentsivõime.
- (28) Selleks, et toetada liikmesriikide ja piirkondade jõupingutusi uute probleemidega toimetulekul ja nende kodanike kõrgetasemelise turvalisuse tagamiseks ning tõrjutuse ja radikaliseerumise ärahoidmiseks, tuginedes koostoisele ja vastastikusele täiendavusele muude liidu poliitikavaldkondadega, peaksid investeeringud ERFist suurendama julgeolekut valdkondades, kus on vajadus ohutu ja turvalise avaliku ruumi ja elutähtsa taristu järele, nagu transpordi ja energeetika valdkond, aidates seeläbi luua kaasavamaid ja turvalisemaid ühiskondi.
- (29) ERFist peaks toetama poliitikaeesmärgi nr 5 raames integreeritud viisil majanduslikku, sotsiaalselt ja keskkonnavalast arengut lähtudes valdkonnaülestele territoriaalsetele strateegiatele ja kasutades integreeritud territoriaalse arengu vahendeid, et tagada nii linnapiirkondade kui ka linnaväliste piirkondade harmooniline areng. Lisaks tuleks linnapiirkondade arendamisel pöörata erilist tähelepanu funktsionaalsete linnapiirkondade toetamisele, sest need on olulised kohalike omavalitsuste ja eri halduspiirkondadesse kuuluvate partnerite vahelise koostöö käivitamisel ning ka linna- ja maapiirkondade vaheliste sidemete tugevdamisel.
- (30) ERFist peaks integreeritud viisil toetama säästvat turismi, eelkõige funktsionaalsetel territooriumidel tehtava koostöö tugevdamise kaudu. Et suurendada säästva turismi mõju majandusele, peaksid ettevõtted ja avaliku sektori asutused tegema süstemaatiliselt koostööd, et osutada suure turismipotentsiaaliga piirkondades kvaliteetseid teenuseid tõhusamalt, pöörates asjakohast tähelepanu selliste piirkondade kestlikku kasvu soodustava stabiilse õigus- ja halduskeskkonna loomisele. Säästva turismi valdkonnas toetatavate meetmete puhul võiks võtta arvesse selle valdkonna parimaid tavasid, näiteks „turismpiirkonnal“ põhinevat lähenemisviisi.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“) ajavahemikuks 2021–2027 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

- (31) ELi toimimise lepingus sätestatud Ühtekuuluvusfondi üldisest eesmärgist tulenevalt on vaja kehtestada ja piiritleda poliitikaeesmärgid, mida Ühtekuuluvusfondist toetatakse.
- (32) Et parandada institutsioonide üldist haldussuutlikkust ja juhtimist liikmesriikides, kes rakendavad programme tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames, on vaja võimaldada võtta toetusmeetmeid programmi ametiasutuste ning valdkondlike või territoriaalsete osalejate jaoks, kes vastutavad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamise seotud tegevuste elluviimise eest kõigi taotletavate erieesmärkide raames, võttes arvesse määruses (EL) 2021/1060 osutatud horisontaalseid põhimõtteid, sealhulgas ÜRO kestliku arengu eesmärgid.
- (33) Koostöömeetmete edendamiseks ja elavdamiseks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames rakendatavate programmide puhul on vaja tõhustada kõikide erieesmärkide raames antava toetusega seoses koostööd partneritega, sealhulgas kohalikul ja piirkondlikul tasandil, asjaomases liikmesriigis või liikmesriikide vahel. Selline tõhustatud koostöö toimub lisaks Interregi raames toimuvale koostööle ning peaks toetama eelkõige struktureeritud partnerluste koostööd eesmärgiga rakendada piirkondlikke strateegiaid, millele osutatakse komisjoni 18. juuli 2017. aasta teatises „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“. Partnerid võiksid seega olla pärit liidu mis tahes piirkonnast, kuid võiksid olla ka piiriülestest piirkondadest ja piirkondadest, mis on hõlmatud Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1082/2006, ⁽¹²⁾ makropiirkondliku või mere vesikonna strateegiaga või nende kahe strateegia kombinatsiooniga.
- (34) ERF peaks aitama korvata põhilisi regionaalseid ebavõrdsusi liidus ja ühtlustada eri regioonide arengutaset ning vähendada mahajäämust kõige ebasoodsamates piirkondades, sealhulgas neis piirkondades, kus on CO₂-heite vähendamise kohustuse tõttu probleeme, ning suurendades piirkondlikku vastupanuvõimet. ERFi toetus tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgil tuleks seega suunata liidu peamistele prioriteetidele kooskõlas määruses (EL) 2021/1060 sätestatud poliitikaeesmärkidega. Seega peaks ERFi toetus keskenduma sellistele poliitikaeesmärkidele nagu „konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ning piirkondlike IKT-ühenduste edendamise kaudu“ ning „keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega majanduselt CO₂-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelisi ja siniseid investeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskonda“. Säästva linnalise liikumiskeskonna ja lairibainvesteeringute jaoks ette nähtud vahendeid võiks võtta osaliselt arvesse valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel. Liikmesriigid peaksid oma partnerluslepingutes otsustama, kas nad järgivad kogu programmitöö perioodil valdkondliku keskendamise nõudeid piirkonna kategooria või riigi tasandil. Liikmesriikidest kogurahvatulu alusel moodustatud kolm rühma peaksid looma valdkondliku keskendamise riigi tasandil ning see peaks võimaldama paindlikkust üksikute programmide tasandil. Kuna Ühtekuuluvusfondist antava toetusega võiks samuti panustada valdkondlikku keskendamisse, tuleks ette näha sellise panustamise tingimused. Lisaks tuleb sätestada üksikasjalikult liikmesriikide klassifitseerimise meetodika, võttes arvesse äärepoolseimate või põhjapoolsete hõredalt asustatud piirkondade eriomast olukorda.
- (35) Selleks, et suunata toetus liidu peamistele prioriteetidele, on asjakohane pidada kinni ka valdkondliku keskendamise nõuetest kogu programmitöö perioodil, sealhulgas juhul, kui toimub ümberpaigutamine programmi ühe prioriteedi alt teise alla või ühest programmist teise.
- (36) Selleks et ERFil oleks võimalik toetada Interregi raames investeringuid taristutesse ja sellega seotud investeringuid, ning koolitus- ja integratsioonitegevusi, on vaja ette näha, et ERFist peaks saama toetada ka tegevusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057. ⁽¹³⁾ loodud ESF erieesmärkide raames.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 21).

- (37) Selleks et kasutada piiratud ressursse kõige tõhusamal viisil, peaks toetus ERFist tootlikele investeeringutele asjaomase erieesmärgi raames piirduma mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁽¹⁴⁾ tähenduses, välja arvatud käesolevas määruses sätestatud konkreetsete investeeringute puhul.
- (38) Seoses toetusega ERFist tootlikele investeeringutele on asjakohane täpsustada, et tootlikud investeeringud on selles kontekstis investeeringud ettevõtete põhivarasse või immateriaalsesse varasse eesmärgiga toota kaupu ja teenuseid, ning andes seeläbi panuse kapitali kogumahutusse ja tööhõivesse. Samuti tuleks ette näha, et teatavatel tingimustel võib ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetada investeeringuid muudesse ettevõtetesse kui VKEd. Lisaks peaksid ERFist ja Ühtekuuluvusfondist varasematel programmitöö perioodidel saadud kogemustele tuginedes toetama ka investeeringuid muudesse ettevõtetesse kui VKEd, sealhulgas eelkõige kommunaal-ettevõtetesse, kui need on seotud investeeringutega taristusse, mis tagab juurdepääsu üldsusele kättesaadavatele teenustele energia, keskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse, transpordi ja digitaalse ühenduvuse valdkonnas.
- (39) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada eri liiki tegevused, mille kulusid peaks saama toetada investeeringutega, kaasa arvatud ühishoonega, ERFist ja Ühtekuuluvusfondist ELi toimimise lepingust tulenevate asjaomaste eesmärkide raames. Ühtekuuluvusfondist peaks olema võimalik toetada investeeringuid TEN-Tsse ja keskkonda, sealhulgas kestliku arengu ja energeetikaga seotud investeeringuid, mis toovad keskkonnakasu. Sellega seoses peaks saama Ühtekuuluvusfondist toetada ka kombineeritud energiatöhusaks renoveerimist ja maavärinakindlaks kohandamist. ERFi puhul tuleks tegevuste loetelus võtta arvesse riikide ja piirkondade arengu erivajadusi ja sisemist potentsiaali ning loetelu tuleks lihtsustada. ERFist peaks olema võimalik toetada investeeringuid taristusse, sealhulgas teadusuuringute- ja innovatsioonialasesse ettevõtlustaristusse VKEde jaoks, tõrjutud kogukondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, madala sissetulekuga leibkondade ja siserändajate eluasemetesse, kultuuri ja pärandisse, säästvasse turismi ning ettevõtetele osutatavatesse teenustesse, teenustele juurdepääsuks vajalikke investeeringuid, keskendudes eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele, tõrjutud ja eraldatud kogukondadele, tootlikke investeeringuid VKEde, seadmetesse, tarkvarasse ja immateriaalsesse varasse ning meetmeid seoses teabe, teabevahetuse, uuringute, koostöövõrkude loomise, koostöö, kogemuste vahetamisega partnerite vahel ja klastreid hõlmavate tegevustega. Programmide rakendamise toetamiseks peaks mõlemast fondist olema võimalik toetada ka tehnilise abi meetmeid. Selleks et toetada Interregi programmide puhul rohkem sekkumismetmeid, tuleks kohaldamisala laiendada nii, et see hõlmaks ka suure hulga rajatiste, inimressursside ja kulude jagamist, mis on seotud ESF+ raames võetavate meetmetega.
- (40) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1316/2013⁽¹⁵⁾ hõlmatud üleeuroopalise transpordivõrgu projektide rahastamine jätkub Ühtekuuluvusfondist nii eelarve jagatud täitmise kui ka eelarve otsese täitmise kaudu Euroopa ühendamise rahastu raames, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu (Euroopa ühendamise rahastu 2021-2027).
- (41) Samal ajal on oluline täpsustada ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast välja jäävad tegevused, sealhulgas investeeringud selliste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽¹⁶⁾ I lisas loetletud tegevustest, eesmärgiga hoiduda selle direktiiviga juba ette nähtud rahastamise dubleerimisest, või investeeringud komisjoni määruses (EL) nr 651/2014⁽¹⁷⁾ määratletud raskustes olevatesse ettevõtjatesse, välja arvatud juhul, kui see on lubatud vähese tähtsusega abi või erandlikele asjaoludele reageerimiseks kehtestatud ajutise riigiabi reeglite alusel. Ühtlasi ei tohiks ERFist ja Ühtekuuluvusfondist toetada teatavaid investeeringuid lennujaamadesse, prügilasse ladestamise ja jäätmejäakide käitlemise rajatistesse või fossiilkütustesse. Seetõttu peaks ERFist saama toetada sihipäraseid keskkonnanriskide leevendamise, julgeoleku- ja ohutusmeetmeid piirkondlikes lennujaamades, tingimusel et investeeringute peamine eesmärk seatakse selgelt liidu keskkonna-, julgeoleku- või ohutusstandarditest lähtuvalt ning see on kooskõlas riigiabi reeglitega.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

Seoses investeeringutega, millega suurendatakse jäätmejäätmete käitlemise rajatiste võimsust, tuleks jäätmejäätmete all mõista peamiselt liigiti mitte kogutavaid olmejäätmeid ja jäätmekäitluses tekkinud jääke. Kaugküttevõrkude ajakohastamisele võiks toetust anda eesmärgiga parandada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/27/EL⁽¹⁸⁾ määratletud tõhusate kaugküttesüsteemide energiatõhusust vastavalt lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades kehtestatud eesmärkidele. Taastuvenergia edendamise eesmärgil saab toetust anda kaugküttekateldele, mille varustamisel on kombineeritud gaas ja taastuvenergiaallikad. Sellisel puhul peaks mõlemast fondist antav toetus vastama proportsionaalselt selliste katelde taastuvenergia koguse osakaalule. Lisaks sellele tuleks sõnaselgelt sätestada, et ELi toimimise lepingu II lisas loetletud ülemeremaad ja -territooriumid ei ole rahastamiskõlblikud ERFist ega Ühtekuuluvusfondist.

- (42) Liikmesriigid peaksid edastama komisjonile korrapäraselt teavet edusammude kohta, kasutades I lisas sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid. Asjakohasel juhul saab ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid täiendada programmipõhiste väljund- ja tulemusnäitajatega. Liikmesriikide edastatava teabe põhjal peaks komisjon andma aru erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest kogu programmitöö perioodil, kasutades selleks II lisas sätestatud põhinäitajaid.
- (43) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽¹⁹⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikide halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata mõlema fondi mõju kohapeal.
- (44) Stabiilsuse ja kasvu pakti asjakohaste normide raames, mida on selgitatud tegevusjuhendis, peaksid liikmesriigid saama esitada asjakohaselt põhjendatud taotluse täiendava paindlikkuse võimaldamiseks seoses avaliku sektori või samaväärsete struktuursete kuludega, mida toetavad avaliku halduse asutused ERFi ja Ühtekuuluvusfondi raames käivitatud investeeringute kaasrahastamise kaudu. Komisjon peaks sellist taotlust hindama kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti ja tegevusjuhendiga.
- (45) ERF peaks tegelema probleemidega ebasoodsas olukorras olevates piirkondades, eelkõige maapiirkondades ja piirkondades, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sealhulgas rahvastiku vähenemine, seoses juurdepääsuga põhiteenustele, sealhulgas digiteenustele, suurendades investeeringute atraktiivsust, muu hulgas investeerimistegevuse kaudu ja suurte turgudega ühendatuse kaudu. Sealjuures peaks ERF pöörama tähelepanu teatavate saarepiirkondade, piirialade ja mägiapiirkondade spetsiifilistele arenguprobleemidele. Peale selle peaks ERF pöörama erilist tähelepanu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003⁽²⁰⁾ osutatud NUTS 3. tasandi ja kohaliku haldusüksuse tasandi hõredalt asustatud alade spetsiifilistele raskustele kooskõlas regionaalabi suuniste aastateks 2014-2020 punktis 161 sätestatud kriteeriumidega, eeskätt selliste piirkondade puhul, mille rahvastikutihedus on väiksem kui 12,5 elanikku ruutkilomeetri kohta, või piirkondade puhul, mille rahvastik vähenes ajavahemikul 2007–2017 keskmiselt vähemalt 1 % aastas. Liikmesriigid peaksid kaaluma selliste piirkondade jaoks konkreetsete vabatahtlike tegevuskavade väljatöötamist kohalikul tasandil, et tegeleda kõnealuste rahvastikuprobleemidega.
- (46) Selleks et anda maksimaalne panus majanduslike, demograafiliste, keskkonnaalaste ja sotsiaalsete probleemide tõhusamasse käsitlemist, eelkõige regioonides, kus valitsevad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 174, peaksid territoriaalse arengu valdkonna meetmed põhinema integreeritud territoriaalsetel strateegiatel, sealhulgas linna- ja maapiirkondades, ning pöörama

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaallüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

tähelepanu linna- ja maapiirkondade sidemetele. Seepärast tuleks ERFi toetust anda määruse (EL) 2021/1060 artiklis 28 sätestatud vormis, tagades kohalike, piirkondlike ja linnaasutuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ning kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide esindajate asjakohase kaasamise. Territoriaalsete strateegiate puhul peaks saama kasutada ka mitut fondi (ERF, ESF+, EMKVF, EAFRD) hõlmavat ja integreeritud lähenemisviisi.

- (47) Maapiirkondade kogukondade vastupanuvõime ning nende majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonningimuste parandamiseks tuleks ERFi toetust kasutada selliste projektide arendamiseks nagu arukad külad, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2018. aasta resolutsioonis, milles käsitletakse maa-, mägi- ja äärepoolseimate piirkondade erivajadusi, eelkõige kujundades uusi võimalusi, nagu detsentraliseeritud teenused ja energialahendused, digitehnoloogia ja innovatsioon.
- (48) Kestliku linnaarengu raames peetakse vajalikuks toetada integreeritud territoriaalset arengut, et tulla paremini toime linnapiirkondade, sealhulgas funktsionaalsete linnapiirkondade majanduslike, keskkonnavalaste, kliima-, demograafiliste ja sotsiaalsete probleemidega, võttes samal ajal arvesse vajadust edendada linna- ja maapiirkondade vahelisi sidemeid. Linnapiirkondadele suunatud toetus võiks olla eraldi programmi või prioriteedi vormis ja seda peaks saama rahastada mitmest fondist. Põhimõtted, mille alusel valitakse linnapiirkonnad, kus rakendada kestliku linnaarengu integreeritud meetmeid, ning neile meetmetele eraldatavad soovituslikud summad tuleks sätestada tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvates programmides, eraldades nimetatud eesmärgil liikmesriigi tasandil vähemalt 8 % ERFi vahenditest. Tuleks ka sätestada, et sellest protsendist peab kinni pidama kogu programmi töö perioodil, kui toimub ümberpaigutamine programmi ühe prioriteedi alt teise alla või ühest programmist teise, sealhulgas vahekokkuvõtte tegemisel.
- (49) Et leida või pakkuda välja uusi lahendusi kestliku linnaarenguga seotud probleemidega tegelemiseks liidu tasandil, tuleks linnadega seotud uuenduslikud meetmed kestliku linnaarengu valdkonnas asendada Euroopa linnaarengu algatusega, mis viiakse ellu eelarve otsese või kaudse täitmise raames. See algatus peaks hõlmama kõiki linnapiirkondi, sealhulgas funktsionaalseid linnapiirkondi, ja toetama Euroopa Liidu linnade tegevuskava. Et ergutada kohalikke omavalitsusi osalema ELi linnade tegevuskava temaatilistes partnerlustes, peaks ERF toetama sellise osalemisega seotud korralduslikke kulusid. Algatus võib hõlmata valitsustevahelist koostööd linnu puudutataval teemadel, eelkõige koostööd, mille eesmärk on suutlikkuse suurendamine kohalikul tasandil, et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid. Euroopa linnaarengu algatuse juhtimise ja rakendamise tuleks aktiivselt kaasata liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused. Sellise juhtimismudeli raames kokku lepitud meetmed võiksid hõlmata vahetustegevust piirkondlike ja kohalike esindajate jaoks. Euroopa linnaarengu algatuse raames võetavad meetmed peaksid edendama linna- ja maapiirkondade vahelisi sidemeid funktsionaalsetes linnapiirkondades. Selles osas on eriti oluline koostöö Euroopa maaelu arengu võrgustikuga.
- (50) Piirkondadevaheliste innovatsiooniprojektide turustamist ja laiendamist tuleks edendada kogu liidu territooriumil uute komisjoni hallatavate piirkondadevaheliste innovatsiooninvesteeringute kaudu. Toetades aruka spetsialiseerumise valdkondades innovatsiooniprojekte, sealhulgas katseprojekte ja suutlikkuse suurendamise meetmeid, toovad need eelkõige kasu vähem arenenud piirkondadele, edendades nende innovatsiooni ökosüsteeme ja nende võimet integreeruda suurematesse liidu väärtusahelatesse. Samuti peaksid need aitama rakendada komisjoni 18. juuli 2017. aasta teatist „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“, eelkõige selleks, et toetada aruka spetsialiseerumise temaatilisi platvorme määrava tähtsusega valdkondades.
- (51) Erilist tähelepanu tuleb pöörata äärepoolseimatele piirkondadele, eelkõige võttes ELi toimimise lepingu artikli 349 alusel vastu meetmed, millega nähakse ette täiendavad eraldised äärepoolseimatele piirkondadele, eesmärgiga katta nende piirkondade lisakulud, mis tekivad ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud ühe või mitme piirava teguri tõttu, nagu nende kaugus, saareline asend, väike pindala, rasked looduslikud olud, majanduslik sõltuvus mõnest tootest, mille püsivus ja koosmõju piiravad olulisel määral nende arengut. Kõnealuste eraldistega peaks saama katta investeeringuid, tegevuskulusid ja avaliku teenindamise kohustust, eesmärgiga hüvitada sellistest piirangutest tulenevad lisakulud. Tegevusabiga võib rahastada kulutusi kaubaveoteenustele, transporditeenuste starditoetusi ning

kulutusi seoses tootmisvahendite ladustamispiirangutega, nende ülemääraste mõõtmete ja hooldusega ning kohalikul tööturul inimkapitali puudusega seotud tegevustega. Kõnealuste eraldiste suhtes ei tuleks kohaldada valdkondliku keskendamise nõudeid. Siseturu terviklikkuse säilitamiseks toetus ERFist tegevus- ja investeerimisabi rahastamiseks äärepoolseimates piirkondades, nagu kõigi ERFist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate tegevuste puhul tavaks, vastama riigiabi reeglitele, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklites 107 ja 108.

- (52) Et võimaldada kiiret reageerimist erandlikele ja ebatavalistele asjaoludele, millele on osutatud stabiilsuse ja kasvu paktis ja mis võivad tekkida programmiperioodi jooksul, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised ajutiste meetmete vastuvõtmiseks, et hõlbustada toetuse kasutamist ERFist selliste asjaolude korral. Komisjon peaks võtma vastu meetmed, mis on kõige asjakohasemad, võttes arvesse erandlikke või ebatavalisi asjaolusid, millega liikmesriik silmitsi seisab, järgides samal ajal fondi eesmärke. Lisaks tuleks ilma komiteemenetluseta võtta vastu rakendamisotsused seoses ajutiste meetmetega ERFi kasutamiseks erandlikel või ebatavalistel asjaoludel, võttes arvesse, et kohaldamisala on kindlaks määratud stabiilsuse ja kasvu paktiga ning piirdub käesolevas määruuses sätestatud meetmega. Komisjon peaks jälgima ka meetmete rakendamist ja hindama nende asjakohasust.
- (53) Käesoleva määruuse teatavate mitteolemuslike osade muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et teha muudatusi, kui see on põhjendatud, II lisse, milles sätestatakse näitajate loetelu, mille alusel antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule teavet programmide tulemuslikkuse kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (54) Kuna käesoleva määruuse eesmärki, milleks on majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamine, korvates põhilisi regionaalseid ebavõrdsusi liidus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda eri piirkondade arengutaseme erinevuse, kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade mahajäämuse ning liikmesriikide ja piirkondade piiratud rahaliste vahendite tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,
- (55) Võttes arvesse, et käesolev määrus võetakse vastu pärast programmitöö perioodi algust ning et ERFi ja Ühtekuuluvusfondi on mõlemat vaja rakendada koordineeritud ja ühtlustatud viisil, ning eesmärgiga tagada määruuse kiire rakendamine, peaks määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

SISUKORD

I PEATÜKK	ÜHISSÄTTED	71
Artikkel 1	Reguleerimisese	71
Artikkel 2	ERFi ja Ühtekuuluvusfondi ülesanded	71
Artikkel 3	ERFi ja Ühtekuuluvusfondi erieesmärgid	71
Artikkel 4	ERFi toetuse valdkondlik keskendamine	73
Artikkel 5	ERFist antava toetuse kohaldamisala	75
Artikkel 6	Ühtekuuluvusfondist antava toetuse kohaldamisala	76
Artikkel 7	ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast väljajätmine	76
Artikkel 8	Näitajad	78
II PEATÜKK	TERRITOORIUMIDE ERIPÄRA JA PIIRKONDADEVAHELISTE INNOVATSIOONIINVESTEERINGUTE KÄSITLEMISE ERISÄTTED	78
Artikkel 9	Integreeritud territoriaalne areng	78
Artikkel 10	Toetus ebasoodsas olukorras olevatele piirkondadele	78
Artikkel 11	Kestlik linnaareng	79
Artikkel 12	Euroopa linnaarengu algatus	79
Artikkel 13	Piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud	80
Artikkel 14	Äärepoolseimad piirkonnad	80
III PEATÜKK	ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED	81
Artikkel 15	Üleminekusätted	81
Artikkel 16	Delegeeritud volituste rakendamine	81
Artikkel 17	Läbivaatamine	82
Artikkel 18	Jõustumine	82
I LISA	ERFI JA ÜHTEKUULUVUSFONDI ÜHISED VÄLJUND- JA TULEMUSNÄITAJAD – ARTIKLI 8 LÕIGE 1 ..	83
II LISA	ARTIKLI 8 LÕIKES 3 OSUTATUD ERFI JA ÜHTEKUULUVUSFONDI TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJAD, MIDA KASUTAB KOMISJON KOOSKÕLAS OMA ARUANDLUSKOHUSTUSEGA VASTAVALT FINANTSMÄÄRUSE ARTIKLI 41 LÕIKE 3 PUNKTI H ALAPUNKTILE III	91

I PEATÜKK

ÜHISÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega nähakse ette Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi „ERF“) antava toetuse erieesmärgid ja toetuse kohaldamisala seoses tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgiga (Interreg), millele on osutatud määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõikes 2.
2. Käesoleva määrusega nähakse ette ka Ühtekuuluvusfondist antava toetuse erieesmärgid ja toetuse kohaldamisala seoses tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgiga, millele on osutatud määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõike 2 punktis a.

Artikkel 2

ERFi ja Ühtekuuluvusfondi ülesanded

1. ERF ja Ühtekuuluvusfond aitavad saavutada üldist eesmärki – tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.
2. ERF aitab kaasa liidu eri piirkondade arengutasemetel vaheliste erinevuste vähendamisele ning kõige ebasoodsamate piirkondade mahajäämuse vähendamisele, osaledes arengus maha jäänud piirkondade struktuurilises kohandamises ja taandarenguga tööstuspiirkondade ümberkorraldamises, muu hulgas edendades kestlikku arengut ja tegeledes keskkonnaprobleemidega.
3. Ühtekuuluvusfond aitab kaasa projektide elluviimisele keskkonna ja üleeuroopaliste transporditaristu (TEN-T) võrkude valdkonnas.

Artikkel 3

ERFi ja Ühtekuuluvusfondi erieesmärgid

1. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõikes 1 sätestatud poliitikaeesmärkidega toetab ERF järgmiste erieesmärkide saavutamist.
 - a) Konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ning piirkondlike IKT-ühenduste edendamise kaudu (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 1“):
 - i) teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine;
 - ii) digitaliseerimisest kasu toomine kodanike, ettevõtjate, teadusasutuste ja avaliku sektori asutuste jaoks;
 - iii) VKEdes kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu;
 - iv) aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine;
 - v) digitaalse ühenduvuse suurendamine.
 - b) Keskkonnahoidlikum, vähese CO₂-heitega majanduselt CO₂-neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades üleminekut puhtale ja õiglasele energiale, rohelist ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskonda (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 2“):
 - i) energiatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine;
 - ii) taastuvenergia edendamine kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001, sealhulgas selles sätestatud säästlikkuse kriteeriumidega;
 - iii) arukate energiasüsteemide, nutivõrkude ja aruka energiasalvestuse väljatöötamine väljaspool üleeuroopalist energiavõrku (TEN-E);

- iv) kliimamuutustega kohanemise ja katastrofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise;
 - v) veele juurdepääsu ja säästva veemajanduse edendamine;
 - vi) ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine;
 - vii) looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamise ning rohelise taristu tugevdamine, muu hulgas linnapiirkondades, ning kõigi saastevormide vähendamine;
 - viii) säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamine osana üleminekust CO₂-neutraalsele majandusele.
- c) Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse tõhustamise kaudu (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 3“):
- i) kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise, kestliku ja mitmeliigilise üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine;
 - ii) säästva, kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise, intelligentse ja mitmeliigilise riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvuse arendamine ja edendamine, sealhulgas TEN-T võrgule juurdepääsu ja piiritähtsuse liikuvuse parandamine.
- d) Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa, rakendades Euroopa sotsiaalõiguste sammast (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 4“):
- i) tööturgude tulemuslikkuse ja kaasavuse ning kvaliteetsetele töökohtadele juurdepääsu parandamine sotsiaalse taristu arendamise ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu;
 - ii) hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut, sealhulgas tugevdades vastupidavust seoses kaug- ja e-õppe ja -koolitusega;
 - iii) tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaal-majandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu;
 - iv) kolmandate riikide kodanike, sealhulgas sisserändajate, sotsiaal-majandusliku integreerimise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu;
 - v) tervishoiule võrdse juurdepääsu tagamine ja tervisesüsteemide, sealhulgas esmatasandi tervishoiu vastupidavuse suurendamine ning asutusepõhiselt hoolduselt pere- ja kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamine;
 - vi) kultuuri ja säästva turismi tähtsuse suurendamine majandusarengus, sotsiaalses kaasamises ja sotsiaalses innovatsioonis.
- e) Kodanikele lähemal olev Euroopa, kus edendatakse igat liiki piirkondade kestlikku ja terviklikku arengut ning kohalikke algatusi (edaspidi „poliitikaeesmärk nr 5“):
- i) tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine linnapiirkondades;
 - ii) tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase kohaliku arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine mujal kui linnapiirkondades.

Poliitikaeesmärgi nr 5 kohast toetust antakse territoriaalsete ja kohaliku arengu strateegiate kaudu määruse (EL) 2021/1060 artikli 28 punktides a, b ja c sätestatud vormis.

2. Lõike 1 punktis e nimetatud kahe erieesmärgi kohaselt võivad liikmesriigid samuti toetada tegevusi, mida saab rahastada selle lõike punktides a–d sätestatud erieesmärkide raames.
3. Ühtekuuluvusfondist toetatakse poliitikaeesmärke nr 2 ja nr 3.
4. Lõikes 1 sätestatud erieesmärkide raames võidakse ERFist või asjakohasel juhul Ühtekuuluvusfondist toetada ka tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alla kuuluvaid meetmeid, kui nendega:
 - a) parandatakse programmi juhtivate asutuste suutlikkust;

- b) parandatakse ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakendamisega seotud tegevuste elluviimise eest vastutavate valdkondlike või territoriaalsete osalejate suutlikkust, tingimusel et see aitab kaasa programmi eesmärkide saavutamisele või
- c) tõhustatakse koostööd partneritega nii asjaomases liikmesriigis kui ka sellest väljaspool.

Punktis c osutatud koostöö hõlmab koostööd partneritega piirialadelt, mittekülgnevatelt aladelt või aladelt, mis asuvad Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse, makropiirkondliku või merepiirkondade strateegia või nende kombinatsiooniga hõlmatud territooriumil.

Artikkel 4

ERFi toetuse valdkondlik keskendamine

1. Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames rakendatavate programmide puhul keskendatakse iga liikmesriigi muuks kui tehniliseks abiks mõeldud ERFi vahendite kogusumma riigi või piirkonnakategooria tasandil kooskõlas lõigetega 3–9.
2. Äärepoolsemaid piirkondi hõlmavatele liikmesriikidele antava toetuse valdkondliku keskendamise puhul käsitletakse eraldi ERFi vahendeid, mis on eraldatud konkreetset äärepoolseimate piirkondade programmidele, ja kõigile muudele piirkondadele eraldatud ERFi vahendeid.
3. Liikmesriigid võivad otsustada järgida valdkondlikku keskendamist riigi või piirkonnakategooriatasandil. Iga liikmesriik esitab oma valiku oma partnerluslepingus, millele on osutatud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 10. Seda valikut kohaldatakse kogu programmitöö perioodil asjaomase liikmesriigi ERFi vahendite kogusumma suhtes, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 1.
4. Riigi tasandil toimuva valdkondliku keskendamise eesmärgil liigitatakse liikmesriigid nende kogurahvatulu suhtarvu alusel järgmiselt:
 - a) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on 100 % ELi keskmisest või üle selle (edaspidi „1. rühm“);
 - b) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on 75 % ELi keskmisest või üle selle, kuid jääb alla 100 % ELi keskmisest (edaspidi „2. rühm“);
 - c) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on alla 75 % ELi keskmisest (edaspidi „3. rühm“).

Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab kogurahvatulu suhtarv liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites ja arvutatuna aastaid 2015–2017 kajastavate liidu arvandmete põhjal) ja 27 liikmesriigi keskmise kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) suhet samal võrdlusperioodil.

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaste programmidega seoses liigitatakse äärepoolseimad piirkonnad 3. rühma.

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaste programmidega seoses liigitatakse Ühtekuuluvusfondist toetust saavad saareriikidest liikmesriigid 3. rühma.

5. Piirkonnakategooria tasandil toimuva valdkondliku keskendamise eesmärgil liigitatakse piirkonnad piirkonnakategooriatesse vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 108 lõikele 2 järgmiselt:
 - a) enam arenenud piirkonnad;
 - b) üleminekupiirkonnad;
 - c) vähem arenenud piirkonnad.

6. Liikmesriigid peavad riigi tasandil täitma järgmised valdkondliku keskendamise nõuded:
1. rühma kuuluvad liikmesriigid ja enam arenenud piirkonnad eraldavad vähemalt 85 % oma lõikes 1 osutatud ERFi vahenditest poliitikaeesmärkidele nr 1 ja nr 2 ning vähemalt 30 % poliitikaeesmäärgile nr 2;
 2. rühma kuuluvad liikmesriigid ja üleminekupiirkonnad eraldavad vähemalt 40 % oma lõikes 1 osutatud ERFi vahenditest poliitikaeesmäärgile nr 1 ja vähemalt 30 % poliitikaeesmäärgile nr 2;
 3. rühma kuuluvad liikmesriigid ja vähem arenenud piirkonnad eraldavad vähemalt 25 % oma lõikes 1 osutatud ERFi vahenditest poliitikaeesmäärgile nr 1 ja vähemalt 30 % poliitikaeesmäärgile nr 2.

Kui liikmesriik otsustab järgida valdkondliku keskendamise nõudeid piirkonnakategooria tasandil, kohaldatakse käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud künniseid lõikes 1 osutatud ERFi vahendite suhtes kõigi vastavasse piirkonnakategooriasse kuuluvate piirkondade puhul kumuleeruvalt.

7. Kui liikmesriik eraldab poliitikaeesmäärgile nr 2 üle 50 % oma muudest kui tehnilise abi jaoks mõeldud Ühtekuuluvusfondi koguvahenditest, mis on arvatud pärast määruse (EL) 2021/1060 artikli 110 lõikes 4 sätestatud ülekandmist, välja arvatud käesoleva määruse artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktis viii osutatud erieesmärgi vahendid, võib käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel võtta arvesse 50 % ületavat eraldist.

Kui liikmesriik otsustab järgida valdkondlikku keskendamist piirkonnakategooria tasandil, eraldatakse Ühtekuuluvusfondi vahendid, mida võetakse vastavalt esimesele lõigule arvesse valdkondliku keskendamise nõuete puhul, proportsionaalselt eri piirkonnakategooriatele, võttes aluseks nende suhtelise osakaalu asjaomase liikmesriigi kogu elanikkonnast.

Liikmesriik sätestab oma partnerluslepingus, millele on osutatud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 10, kas poliitikaeesmärgi nr 2 puhul võetakse valdkondliku keskendamise nõude täitmisel arvesse Ühtekuuluvusfondi vahendeid.

8. Artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunktis v osutatud erieesmärgi vahendid kavandatakse eraldiseisva prioriteedi raames.

Erandina lõikest 6 võetakse lõikes 6 seoses poliitikaeesmäärgiga nr 1 sätestatud valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel arvesse 40 % sellistest vahenditest.

Vahendid, mida võetakse vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule arvesse valdkondliku keskendamise nõuete puhul, ei tohi ületada 40 % lõikes 6 seoses poliitikaeesmäärgiga nr 1 sätestatud valdkondliku keskendamise miinimumnõuetest.

9. Artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktis viii osutatud erieesmärgi vahendid kavandatakse eraldiseisva prioriteedi alusel.

Erandina lõikest 6 võetakse lõikes 6 seoses poliitikaeesmäärgiga nr 2 sätestatud valdkondliku keskendamise nõuete täitmise arvutamisel arvesse 50 % sellistest ERFi vahenditest.

Vahendid, mida võetakse vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule arvesse valdkondliku keskendamise nõuete puhul, ei tohi ületada 50 % lõikes 6 seoses poliitikaeesmäärgiga nr 2 sätestatud valdkondliku keskendamise miinimumnõuetest.

10. Käesoleva artikli lõike 6 kohaseid valdkondliku keskendamise nõudeid järgitakse kogu programmitöö perioodil, sealhulgas juhul, kui ERFi eraldised paigutatakse ümber programmi prioriteetide või programmide vahel ning vahhindamise käigus kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 18.

11. Kui asjaomase programmi ERFi eraldisi, mis on seotud poliitikaeesmäärgiga nr 1 või nr 2 või mõlema eesmärgiga, vähendatakse pärast määruse (EL) 2021/1060 artikli 105 kohast kulukohustustest vabastamist või tulenevalt kõnealuse määruse artikli 104 kohastest komisjoni finantskorrektsioonidest, ei hinnata käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud valdkondliku keskendamise nõuete järgimist uuesti.

12. Käesolevat artiklit ei kohaldata määruse (EL) 2021/1060 artikli 110 lõike 1 punktis e osutatud põhjapoolsete hõredalt asustatud piirkondade täiendava rahastamise suhtes.

Artikkel 5

ERFist antava toetuse kohaldamisala

1. ERFist toetatakse järgmist:
 - a) taristuinvesteeringud;
 - b) tegevused rakendusuuringute ja innovatsiooni, sealhulgas tööstusuuringute, tootearenduse ja teostatavusuuringute jaoks;
 - c) investeeringud teenuste juurdepääsetavusse;
 - d) tootlikud investeeringud VKEdesse ja investeeringud, mille eesmärk on säilitada olemasolevad töökohad ja luua uusi töökohti;
 - e) seadmed, tarkvara ja immateriaalne vara;
 - f) võrgustikud, koostöö, kogemuste vahetamine ja innovatsiooniklastreid hõlmavad tegevused, sealhulgas ettevõtjate, teadusasutuste ja haldusasutuste vahel;
 - g) teave, teavitamine ja uuringud ning
 - h) tehniline abi.
2. Tootlikud investeeringuid muudesse ettevõtetesse kui VKEdesse võidakse toetada:
 - a) kui need hõlmavad koostööd VKEdega artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunkti i kohaselt toetatavates teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud meetmetes;
 - b) kui eeskätt toetatakse artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktide i ja ii kohaselt energiatõhususe meetmeid ja taastuvenergiat;
 - c) kui need tehakse rahastamisvahendite kaudu väikestesse keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatesse ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatesse, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/1017 ⁽²¹⁾ artikli 2 punktides 6 ja 7, või
 - d) kui need tehakse väikestesse keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatesse artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunkti i kohaselt toetatavate teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud meetmete raames.
3. Et aidata kaasa artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunktis iv sätestatud poliitikaeesmärgi nr 1 erieesmärgi saavutamisele, toetatakse ERFist ka koolituse, elukestva õppe, ümberõppe ja hariduse valdkonna meetmeid.
4. Et aidata kaasa artikli 3 lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktis iv sätestatud poliitikaeesmärgi nr 2 erieesmärgi ja sama lõigu punkti d alapunktis iv sätestatud poliitikaeesmärgi nr 4 erieesmärgi saavutamisele, toetab ERF ka selliste varude ostmist, mis on vajalikud tervisesüsteemide vastupidavuse ja hädaolukordadele vastupidavuse tugevdamiseks.
5. Interregi raames võib ERFist ühtlasi toetada:
 - a) vahendite ja inimressursi jagamist ja
 - b) kaasnevaid nn pehmeid investeeringuid ja muid poliitikaeesmärgiga nr 4 seotud tegevusi Euroopa Sotsiaalfond+ raames, nagu on sätestatud määruses (EL) 2021/1057
6. ERFist võib toetada käibekapitali rahastamist VKEdes toetuste vormis, kui see on tingimata vajalik ajutise meetmena reageerimaks määruse (EL) 2021/1060 artiklis 20 osutatud erandlikele või ebatavalistele asjaoludele.
7. Kui komisjon leiab asjaomaste liikmesriikide esitatud taotluse põhjal, et lõikes 6 sätestatud nõuded on täidetud, võtab ta vastu rakendusotsuse, milles määratakse kindlaks ajavahemik, mille jooksul ERFist antav ajutine lisatoetus on lubatud.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõike 6 rakendamisest ning hindab, kas ERFist antav ajutine lisatoetus on piisav, et hõlbustada fondi kasutamist erandlike või ebatavaliste asjaolude korral. Vajaduse korral teeb komisjon oma hinnangu põhjal ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks, muu hulgas artiklis 4 sätestatud valdkondliku keskendamise nõuete kohta.

9. Euroopa Parlament või nõukogu võib kutsuda komisjoni käesoleva artikli lõigete 6, 7 ja 8 kohaldamist käsitlevale struktureeritud dialoogile, kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 20 lõikega 3.

Artikkel 6

Ühtekuuluvusfondist antava toetuse kohaldamisala

1. Ühtekuuluvusfondist toetatakse järgmist:

- a) investeeringud keskkonda, sealhulgas keskkonnakasu toovad kestliku arengu ja energiaga seotud investeeringud, pöörates erilist tähelepanu taastuvatele energiaallikatele;
- b) investeeringud TEN-T-sse;
- c) tehniline abi;
- d) teave, teavitamine ja uuringud.

Liikmesriigid tagavad asjakohase tasakaalu punktide a ja b kohaste investeeringute vahel, tuginedes iga liikmesriigi konkreetsetele investeeringu- ja taristualastele vajadustele.

2. Summat, mis paigutatakse Ühtekuuluvusfondist ümber Euroopa ühendamise rahastusse, kasutatakse TEN-T projektide toetamiseks.

Artikkel 7

ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast väljajätmine

1. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist ei toetata järgmist:

- a) tuumajaamade dekomisjoneerimine või nende rajamine;
- b) investeeringud selliste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, mis tulenevad direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevustest;
- c) tubaka ja tubakatoodete valmistamine, töötlemine ja turustamine;
- d) määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 18 määratletud raskustes olev ettevõtja, välja arvatud juhul, kui see on lubatud vähese tähtsusega abi või erandlikele asjaoludele reageerimiseks kehtestatud ajutise riigiabi reeglite kohaselt;
- e) investeeringud lennujaamataristusse, välja arvatud äärepoolseimate piirkondade puhul või olemasolevate määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 153 määratletud piirkondlike lennujaamade puhul, järgmistel juhtudel:
 - i) investeeringud keskkonnamõju leevendamise meetmetesse või
 - ii) investeeringud turvalisusesse, ohutusse ja Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemist tulenevatesse lennuliikluse korraldamise süsteemidesse;
- f) investeeringud jäätmete prügilasse ladustamise, välja arvatud:
 - i) äärepoolseimate piirkondade puhul üksnes igakülselt põhjendatud juhtudel või
 - ii) investeeringud olemasolevate prügilate dekomisjoneerimiseks, ümberkorraldamiseks või ohutuks muutmiseks, tingimusel et sellised investeeringud ei suurenda nende võimsust;
- g) investeeringud, millega suurendatakse jäätmeejäakide käitlemise rajatiste võimsust, välja arvatud:
 - i) äärepoolseimate piirkondade puhul üksnes igakülselt põhjendatud juhtudel;
 - ii) investeeringud tehnoloogiasse, et võtta jäätmeejäakidest saadud materjale taaskasutusse ringmajanduse eesmärgil;

- h) investeeringud seoses fossiilkütuste tootmise, töötlemise, transpordi, jaotuse, ladustamise või põlemisega, välja arvatud:
- i) tahketel fossiilkütustel, nimelt kivisüsi, turvas, pruunsüsi, põlevkivi, töötavate küttesüsteemide asendamine gaasikütel töötavate küttesüsteemidega järgmistel eesmärkidel:
 - kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide ajakohastamine tõhusaks kaugkütteks ja -jahutuseks, nagu on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 41;
 - soojuse ja elektri koostootmisjaamade ajakohastamine tõhusa koostootmise seisundini, nagu on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 34;
 - investeeringud elamute ja hoonete maagaasikütel töötavatesse kateldesse ja küttesüsteemidesse, mis asendavad sõel, turbal, pruunsõel või põlevkivil põhinevad seadmed;
 - ii) investeeringud gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude laiendamise ning nende kasutusotstarbe muutmise, ümberehitamise või moderniseerimise, tingimusel et sellised investeeringud valmistavad võrgud ette taastuvate ja vähese CO₂-heitega gaaside, näiteks vesiniku, biometaani ja sünteesigaasi lisamiseks süsteemi ning võimaldavad asendada tahkeid fossiilkütuseid kasutatavad seadmed;
 - iii) investeeringud:
 - keskkonnanõuvalikese sõidukitesse, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/33/EÜ, ⁽²²⁾ mis on ette nähtud avalikuks kasutamiseks, ning
 - sõidukid, õhusõidukid ja veesõidukid, mis on projekteeritud ja ehitatud või kohandatud kasutamiseks elanikkonnakaitse- ja tuletõrjeteenistustes.

2. Lõike 1 punkti h alapunktides i ja ii osutatud liidu investeeringuteks antava liidu toetuse kogusumma ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid, mis on kehtestatud asjaomasele liikmesriigile tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt ERFist ja Ühtekuuluvusfondist programmidele eraldatud kogusumma alusel:

- a) liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 60 % ELi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta, või liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta ja mille tahkete fossiilkütuste osakaal sisemaises energia kogutarbimises on 25 % või üle selle, on piirmäär 1,55 %;
- b) liikmesriikide puhul, mida ei hõlmata punktis a, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta, on piirmäär 1 %;
- c) liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on 90 % ELi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta või üle selle, on piirmäär 0,2 %.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel mõõdetakse asjaomase liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta ostujõu standardites ja arvatuna liidu 2015–2017 arvandmete põhjal ning väljendatakse protsendina 27 liikmesriigi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta mõõdetuna ostujõu standardites samal võrdlusperioodil.

Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab tahkete fossiilkütuste osakaal energiatarbimises kivisöe, pruunsöe, turba ja põlevkivi osakaalu, mis mõõdeti 2018. aastal.

4. ERFist ja Ühtekuuluvusfondist lõike 1 punkti h alapunktide i ja ii alusel toetatavad tegevused valib korraldusasutus välja 31. detsembriks 2025. Neid tegevusi ei saa järgmisesse programmitöö perioodi üle viia.

5. Ühtekuuluvusfondist ei toetata investeeringuid eluasemetesse, välja arvatud seoses energiatõhususe või taastuvenergia kasutamise edendamiseega.

6. Ülemeremaad ja -territooriumid ei ole rahastamiskõlblikud ERFist ega Ühtekuuluvusfondist, kuid võivad osaleda Interregi programmides vastavalt tingimustele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1059 ⁽²³⁾.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnanõuvalikese ja energiatõhusate maantesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5).

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1059 Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välisrahastamisvahenditest toetatavat Euroopa territoriaalset koostöö eesmärki (Interreg) käsitlevate erisätete kohta (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 94).

Artikkel 8

Näitajad

1. I lisas ERFi ja Ühtekuuluvusfondi jaoks sätestatud ühiseid väljund- ja tulemusnäitajaid ning asjakohasel juhul programmipõhiseid väljund- ja tulemusnäitajaid kasutatakse kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 16 lõike 1 teise lõigu punktiga a, artikli 22 lõike 3 punkti d alapunktiga ii ja artikli 42 lõike 2 punktiga b.
2. Väljundnäitajate puhul võetakse baasväärtuseks null. 2024. aastaks seatud vahe-eesmärgid ja 2029. aastaks seatud sihtväärtused on kumulatiivsed.
3. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046⁽²⁴⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 41 lõike 3 punkti h kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe tulemuslikkuse kohta vastavalt II lisale.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, et teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas tulemuslikkust käsitlevas teabes asjakohaseid kohandusi.
5. Komisjon hindab, kuidas võetakse stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kontekstis arvesse ERFist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate investeeringute strateegilist tähtsust, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

II PEATÜKK

TERRITOORIUMIDE ERIPÄRA JA PIIRKONDADEVAHELISTE INNOVATSIOONIINVESTEERINGUTE KÄSITLEMISE ERISÄTTED

Artikkel 9

Integreeritud territoriaalne areng

1. ERFist võib toetada integreeritud territoriaalset arengut määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõikes 2 osutatud mõlema eesmärgi programmide raames kooskõlas kõnealuse määruse III jaotise II peatükiga.
2. Liikmesriigid rakendavad ERFist toetatavat integreeritud territoriaalset arengut üksnes määruse (EL) 2021/1060 artiklis 28 osutatud viisil.

Artikkel 10

Toetus ebasoodsas olukorras olevatele piirkondadele

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 174 pöörab ERF erilist tähelepanu ebasoodsas olukorras olevate piirkondade ja alade, eelkõige maapiirkondade ja piirkondade, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, probleemidega tegelemisele. Liikmesriigid sätestavad vajaduse korral oma partnerluslepingutes integreeritud lähenemisviisi selliste piirkondade ja alade demograafiliste probleemide või erivajaduste käsitlemiseks kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punktiga i. Selline integreeritud lähenemisviis võib hõlmata nimetatud eesmärgil kehtestatud sihtotstarbelise rahastamise kohustust.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

*Artikkel 11***Kestlik linnaareng**

1. Majandus-, keskkonna-, kliima-, demograafiliste ja sotsiaalsete probleemidega tegelemiseks toetatakse ERFist määruse (EL) 2021/1060 artikli 29 või 32 kohastel territoriaalsetel või kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiatel põhinevat integreeritud territoriaalset arengut, mis on suunatud linnapiirkondadele, sealhulgas funktsionaalsetele linnapiirkondadele (edaspidi „kestlik linnaareng“) nimetatud määruse artikli 5 lõikes 2 osutatud mõlema eesmärgi kohaste programmide raames.

Erilist tähelepanu pööratakse keskkonna- ja kliimaprobleemide lahendamisele, eelkõige üleminekule kliimanetraalsele majandusele 2050. aastaks, digitehnoloogia potentsiaali rakendamisele innovatsiooni eesmärgil ning funktsionaalsete linnapiirkondade arendamise toetamisele. Sellega seoses võetakse artikli 4 kohaste valdkondliku keskendamise nõuete täitmisel arvesse kestliku linnaarengu vahendeid, mis on kavandatud poliitikaeesmärkidele nr 1 ja nr 2 vastavate prioriteetide alusel.

2. Vähemalt 8 % ERFi vahenditest, mis on eraldatud riigi tasandil tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames muuks kui tehniliseks abiks, suunatakse kestliku linnaarengu tarbeks, kasutades üht või mitut määruse (EL) 2021/1060 artiklis 28 osutatud lahendust.

Asjaomased territoriaalsed asutused või organid valivad tegevused või osalevad nende valimises kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikli 29 lõikega 3 ja artikli 32 lõike 3 punktiga d.

Asjaomastes programmides sätestatakse selleks eesmärgiks kavandatud summad vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 22 lõike 3 punkti d alapunktile viii.

3. Käesoleva artikli lõike 2 kohast kestlikule linnaarengule eraldatud toetuse osakaalu järgitakse kogu programmitöö perioodil, kui toimub ERFi eraldiste ümberpaigutamine programmi ühe prioriteedi alt teise alla või ühest programmist teise, sealhulgas vahehindamise käigus kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 18.

4. Kui ERFi eraldist vähendatakse pärast määruse (EL) 2021/1060 artikli 105 kohast vabastamist või tulenevalt kõnealuse määruse artikli 104 kohastest komisjoni finantskorrektsioonidest, ei hinnata käesoleva artikli lõike 2 järgimist uuesti.

*Artikkel 12***Euroopa linnaarengu algatus**

1. ERFist toetatakse Euroopa linnaarengu algatust, mida rakendab komisjon eelarve otsese ja kaudse täitmise raames.

See algatus hõlmab kõiki linnapiirkondi, sealhulgas funktsionaalseid linnapiirkondi, ja sellega toetatakse ELi linnade tegevuskava, mis hõlmab kohalike omavalitsuste osalemist temaatilistes partnerlustes, mis on välja töötatud ELi linnade tegevuskava raames.

2. Seoses kestliku linnaarenguga koosneb Euroopa linnaarengu algatus järgnevast kahest tegevussuunast:

- a) toetus uuenduslikeks meetmeteks;
- b) toetus suutlikkuse suurendamisele ja teadmiste kogumisele, territoriaalse mõju hindamisele, poliitilise strateegia väljatöötamisele ja teavitamisele.

Ühe või mitme liikmesriigi taotlusel võidakse Euroopa linnaarengu algatuse raames toetada ka valitsustevahelist koostööd linnu käsitlevatel teemadel. Erilist tähelepanu tuleks pöörata koostööle, mille eesmärk on suutlikkuse suurendamine kohalikul tasandil, et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid.

Komisjon esitab iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande Euroopa linnaarengu algatusega seoses toimunud arengu kohta.

3. Euroopa linnaarengu algatuse juhtimismudel peab hõlmama liikmesriikide, piirkondlike ja kohalike asutuste ja linnade kaasamist ning tagama asjakohase koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse määruse (EL) 2021/1059 artikli 3 lõike 3 punkti b kohase sihtotstarbelise programmiga, mis käsitleb kestlikku linnaarengut.

Artikkel 13

Piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud

1. ERFist toetatakse piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute instrumenti.
2. Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute instrumendist toetatakse Euroopa väärtusahelate arengut soodustava potentsiaaliga piirkondadevaheliste innovatsiooniprojektide turustamist ja nende ulatuslikumat kasutuselevõtmist.
3. Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute instrument koosneb järgnevast kahest tegevussuunast, mille raames toetatakse võrdselt:
 - a) rahaline ja nõustamistoetus piirkondadevahelistesse innovatsiooniprojektidesse tehtavatele investeeringutele ühistes aruka spetsialiseerumise valdkondades;
 - b) rahaline ja nõustamistoetus ning suutlikkuse suurendamine väärtusahelate arendamise jaoks vähemarenenud piirkondades.
4. Kuni 2 % vahenditest võib suunata õppe- ja hindamistegevustele, et kasutada ära ja levitada kahe tegevussuuna raames toetatud projektide tulemusi.
5. Komisjon rakendab kõnealuseid investeeringuid eelarve otsese või kaudse täitmise korras.
6. Komisjoni abistab tema töös eksperdirühm.

Ekspertirühm koosneb liikmesriikide, piirkondlike asutuste ja linnade esindajatest ning ettevõtete, teadus- ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatest. Püütakse saavutada sooliselt tasakaalus eksperdirühma koosseis.

Ekspertirühm toetab komisjoni pikaajalise tööprogrammi koostamisel ja projektikonkursside ettevalmistamisel.

7. Selle instrumendi rakendamisel tagab komisjon koordineerimise ja koostoime teiste liidu rahastamisprogrammide ja rahaliste vahenditega ning eelkõige Interregi tegevussuunaga C, nagu on määratletud määruse (EL) 2021/1059 artikli 3 punktis 3.
8. Piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute instrumendiga on hõlmatud kogu liidu territoorium.

Kolmandad riigid võivad osaleda selles instrumendis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695 ⁽²⁵⁾ („Euroopa horisondi“ määrus) artiklites 16 ja 23 sätestatud korra kohaselt.

Artikkel 14

Äärepoolseimad piirkonnad

1. Äärepoolseimatele piirkondadele tehtava spetsiaalse lisaeraldise suhtes ei kohaldata artiklit 4. Seda äärepoolseimatele piirkondadele ette nähtud spetsiaalset lisaeraldist kasutatakse selliste lisakulude hüvitamiseks, mis tulenevad kõnealuste piirkondade arengut ühel või mitmel ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud viisil püsivalt piiravast asjaolust.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eraldisega toetatakse järgmist:
 - a) käesoleva määruse artikli 5 kohaldamisalasse kuuluvad meetmed;
 - b) erandina käesoleva määruse artiklist 5 meetmed, millega kaetakse tegevuskulud selliste lisakulude hüvitamiseks äärepoolseimates piirkondades, mis tulenevad kõnealuste piirkondade arengut ühel või mitmel ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud viisil püsivalt piiravast asjaolust.

Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eraldisega võidakse toetada ka kulutusi, millega kaetakse äärepoolseimates piirkondades avaliku teenindamise kohustuse ja lepingutega seotud hüvitisi.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eraldisega ei toetata järgmist:
 - a) tegevused, mis on seotud ELi toimimise lepingu I lisa loetletud toodetega;
 - b) reisijateveoks antav abi, mis on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 2 punktiga a;
 - c) maksuvabastused ja vabastus sotsiaalmaksudest;
 - d) avaliku teenindamise kohustus, mida ei täida ettevõtjad ja mille puhul riik teostab avalikku võimu.
4. Erandina artikli 5 lõike 1 punktist c võib ERF toetada tootlikke investeeringuid äärepoolseimate piirkondade ettevõtetesse, olenemata nende ettevõtete suurusest.

III PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 15

Üleminekusätted

Määrusi (EL) nr 1300/2013 ja (EL) nr 1301/2013 ning nende kohaselt vastuvõetud õigusakte kohaldatakse jätkuvalt ERFist või Ühtekuuluvusfondist toetust saavate programmide ja tegevuste suhtes programmitöö perioodil 2014–2020.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 8 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 1. juulist 2021.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 8 lõikes 4 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 8 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Läbivaatamine

Euroopa Parlament ja nõukogu vaatavad käesoleva määruse läbi 31. detsembriks 2027 ELi toimimise lepingu artiklis 177 sätestatud korras.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. juuni 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

ERFI JA ÜHTEKUULUVUSFONDI ÜHISED VÄLJUND- JA TULEMUSNÄITAJAD – ARTIKLI 8 LÕIGE 1 ⁽¹⁾

Tabel 1

ERFi (tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimine ning Interreg) ja Ühtekuuluvusfondi ühised väljund- ja tulemusnäitajad **

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)	(4)
1. Konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ning piirkondlike IKT-ühenduste edendamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 1“)	i) Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine	RCO ⁽¹⁾ 01 – toetatavad ettevõtjad (millest: mikro-, väikesed, keskmise suurusega ja suured ettevõtjad)* ⁽²⁾ RCO 02 – toetustega toetatavad ettevõtjad*	RRC ⁽³⁾ 01 – toetatavates ettevõtetes loodud töökohad* RRC 102 – toetatavates ettevõtetes loodud teadusuuringute valdkonna töökohad*
		RCO 03 – rahastamisvahenditest toetatavad ettevõtjad* RCO 04 – mitterahalist toetust saavad ettevõtjad* RCO 05 – toetatavad uued ettevõtjad* RCO 06 – toetatavates teadusasutustes töötavad teadlased RCO 07 – ühistes teadusprojektides osalevad teadusasutused	RRC 02 – erasektori investeeringud, mis täiendavad avaliku sektori toetust (sellest: toetused, rahastamisvahendid)* ⁽²⁾ RRC 03 – toote- või protsessiinnovatsiooni kasutusele võtvad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)* RRC 04 – turundus- või organisatsiooniinnovatsiooni kasutusele võtvad VKEd*
		RCO 08 – uurimis- ja innovatsiooniseadmete nimiväärtus RCO 10 – teadusasutustega koostööd tegevad ettevõtjad RCO 96 – piirkondadevahelised innovatsiooniinvesteeringud liidu projektidesse*	RRC 05 – ettevõttesisese innovatsiooniga tegelevad VKEd* RRC 06 – esitatud patenditaotlused* RRC 07 – kaubamärgi ja disainilahenduse registreerimise taotlused* RRC 08 – toetatud projektidest tulenevad publikatsioonid
	ii) Digitaliseerimisest kasu toomine kodanike, ettevõtjate, teadusasutuste ja avaliku sektori asutuste jaoks	RCO 13 – ettevõtjate jaoks välja töötatud digiteenuste, -toodete ja -protsesside väärtus*	RRC 11 – uute ja uuendatud avalike digiteenuste, -toodete ja -protsesside kasutajad*

⁽¹⁾ Kasutatakse tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi ning Interregi puhul kooskõlas määruse (EL) 2021/1060(ühissätete määrus) artikli 16 lõike 1 teise lõigu punktiga a ja artikli 41 lõike 2 punktiga b ning tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise puhul kooskõlas määruse (EL) 2021/1060(ühissätete määrus) artikli 22 lõike 3 punkti d alapunktiga ii ning Interregi puhul kooskõlas määruse (EL) 2021/1059 (Interreg) artikli 22 lõike 4 punkti e alapunktiga ii.

		RCO 14 – avaliku sektori asutused, keda toetatakse digiteenuste, -toodete ja -protsesside väljatöötamiseks*	RRCR 12 – ettevõtjate poolt välja töötatud uute ja uuendatud digiteenuste, -toodete ja -protsesside kasutajad* RRCR 13 – suure digimahukuse saavutanud ettevõtjad*
	iii) VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu	RCO 15 – loodud ettevõtlusinkubatsiooni võime* RCO 103 – toetatavad suure kasvupotentsiaaliga ettevõtjad*	RRCR 17 – uued ettevõtjad, mis endiselt tegutsevad* RRCR 18 – VKEd, kes kasutavad ettevõtlusinkubaatori teenuseid pärast inkubaatori asutamist* RRCR 19 – suurema käibega ettevõtjad* RRCR 25 – VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta*
	iv) Aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine	RCO 16 – institutsiooniliste sidusrühmade osalemine ettevõtluse vaimus toimivas avastamisprotsessis RCO 101 – VKEd, kes investeerivad aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskustesse*	RRCR 97 – toetatavate õpipoisiõppes osalejate arv VKEdes RRCR 98 – VKEde töötajad, kes läbivad koolituse aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskuste arendamiseks (oskuste liigiti: tehnilised, juhtimis-, ettevõtlusalased, keskkonnahoidlikud jm oskused) (?)*
	v) Digitaalse ühenduvuse suurendamine	RCO 41 – lisandunud elamud, millel on juurdepääs ülikiirele lairibaühendusele RCO 42 – lisandunud ettevõtjad, kellel on juurdepääs ülikiirele lairibaühendusele	RRCR 53 – elamud, kus on tellitud lairibaühendus väga suure läbilaskevõimega võrku RRCR 54 – ettevõtjad, kes on tellinud lairibaühenduse väga suure läbilaskevõimega võrku
2. Keskkonnahoidlikum, vähese CO ₂ -heitega majanduselt CO ₂ -neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelist ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohane-mist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linna-list liikumiskeskonda („poliitikaeesmärk nr 2“)	i) Energiatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine	RCO 18 – suurema energiatõhususega elamud RCO 19 – suurema energiatõhususega üldkasutatavad hooned RCO 20 – äsja ehitatud või täiustatud kaugkütte- või kaugjahutusvõrgud RCO 104 – suure tõhususega soojuste ja elektri koostootmiseseadmete arv RCO 123 – elamud, kus kasutatakse maagaasil töötavaid katlaid ja küttesüsteeme, millega asendatakse tahkeid fossiilkütuseid kasutavad seadmed	RRCR 26 – primaarenergia aastane tarbimine (sellest: elamud, üldkasutatavad hooned, ettevõtted, muu) (?) RRCR 29 – hinnangulised kasvuhoonegaaside heitkogused* RRCR 105 – hinnangulised kasvuhoonegaaside heitkogused, mis tulenevad tahke fossiilkütuse kasutamisel gaasi kasutamisele kohandatud kateldest ja küttesüsteemidest
	ii) Taastuvenergia edendamine kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001, sealhulgas selles sätestatud säästlikkuse kriteeriumidega	RCO 22 – lisandunud võimsus taastuvenergia tootmiseks (millest: elektrienergia, soojusenergia) (?)* RCO 97 – toetatavad taastuvenergiaakogukonnad*	RRCR 31 – taastuvenergia kogutoodang (sellest: elektrienergia, soojusenergia) (?)*

			RCR 32 – taastuenergia jaoks paigaldatud täiendav tegev võimsus*
iii) Arukate energiasüsteemide, nutivõrkude ja aruka energiasalvestuse väljatöötamine väljaspool üleeuroopalist energiavõrku (TE-N-E)	RCO 23 – arukate energiasüsteemide digitaalsed juhtimissüsteemid RCO 105 – energiasalvestuslahendused RCO 124 – äsja ehitatud või täiustatud gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude liinid	RCR 33 – arukate energiasüsteemidega ühendatud kasutajad RCR 34 – arukate energiasüsteemidega seotud projektide käivitamine	
iv) Kliimamuutustega kohanemise ja katastrofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise	RCO 24 – investeeringud uutesse või uuendatud looduskatastroofiohu seire, katastroofideks valmisoleku, nende eest hoiatamise ja neile reageerimise süsteemidesse* RCO 122 – investeeringud uutesse või uuendatud looduskatastroofiohu seire, katastroofideks valmisoleku, nende eest hoiatamise ja neile reageerimise süsteemidesse seoses muude kui kliimaga seotud loodusriskide ja inimtegevusega seotud riskidega RCO 25 – uued või tugevdatud rajatised üleujutuste vastu kindlustamiseks rannikuribal, jõe- ja järvekallastel RCO 106 – uued või tugevdatud rajatised maalihete ennetamiseks RCO 26 – kliimamuutustega kohanemiseks rajatud uus või uuendatud roheline taristu* RCO 27 – kliimamuutustega kohanemist käsitlevad riiklikud ja piirkondlikud strateegiad* RCO 28 – ala, mis on hõlmatud kaitsemeetmetega metsa- või maastikutulekahjude ennetamiseks RCO 121 – ala, mis on hõlmatud kaitsemeetmetega kliimaga seotud looduskatastroofide vastu kindlustamiseks (muud kui üleujutused ja metsa- või maastikutulekahjud)	RCR 35 – üleujutuste vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond RCR 36 – metsa- või maastikutulekahjude vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond RCR 37 – kliimaga seotud looduskatastroofide (muud kui üleujutused või metsa- või maastikutulekahjud) vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond RCR 96 – muude kui kliimaga seotud loodusriskide ja inimtegevusega seotud riskide vastu kindlustamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond*	
v) Veele juurdepääsu ja säästva veemajanduse edendamine	RCO 30 – ühisveevärgi jaotussüsteemide uute või uuendatud torude pikkus	RCR 41 – täiustatud ühisveevärgiga ühendatud elanikkond RCR 42 – vähemalt bioloogilise üldise reoveekäitluse seadmetega ühendatud elanikkond	

	RCO 31 – üldise reoveekogumisvõrgu uute või uuendatud torude pikkus RCO 32 – uus või uuendatud reoveekäitlusvõimsus	RCR 43 – veekaod ühisveevärgi jaotussüsteemides
vi) Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine	RCO 34 – lisandunud jäätmete ringlussevõtu võimsus RCO 107 – investeringud jäätmete liigiti kogumise rajatistesse RCO 119 – korduskasutamiseks ette valmistatud jäätmed	RCR 103 – liigiti kogutud jäätmed RCR 47 – ringlusse võetud jäätmed RCR 48 – toorainena kasutatud jäätmed
vii) Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamise ning rohelise taristu tugevdamine, muu hulgas linnapiirkondades, ning kõigi saastevormide vähendamine	RCO 36 – roheline taristu, mida toetatakse muudel eesmärkidel kui kliimamuutustega kohanemine RCO 37 – kaitse- ja taastamismeetmetega hõlmatud Natura 2000 alade pindala RCO 38 – toetatava taastatud maa pindala RCO 39 – paigaldatud õhusaaste seiresüsteemidega hõlmatud maa pindala	RCR 50 – õhukvaliteedi parandamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond* RCR 95 – uue või täiustatud rohelisele taristule juurdepääsu omav elanikkond* RCR 52 – taastatud maa, mida kasutatakse rohealade, sotsiaaleluruumide, majandusliku või muu kasutuse jaoks
viii) Säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamine osana üleminekust CO ₂ -neutraalsele majandusele	RCO 55 – uute trammi- ja metrooliinide pikkus RCO 56 – rekonstrueeritud või ajakohastatud trammi- ja metrooliinide pikkus RCO 57 – ühistranspordi keskkonnanahoidliku veeremi mahutavus RCO 58 – toetatav sihtotstarbeline jalgrattataristu* RCO 59 – alternatiivkütuste taristu (tankimis-/laadimispunktid)* RCO 60 – linnad ja suurlinnad, kus kasutatakse uusi või ajakohastatud digitaliseeritud linnatranspordi süsteeme	RCR 62 – uue või ajakohastatud ühistranspordi kasutajate arv aastas RCR 63 – uute või ajakohastatud trammi- ja metrooliinide kasutajate arv aastas RCR 64 – sihtotstarbelise jalgrattataristu kasutajate arv aastas

<p>3. Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse tõhustamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 3“)</p>	<p>i) Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise, kestliku ja mitmeliigilise üleuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine</p>	<p>RCO 43 – uute või uuendatud teede pikkus – TEN-T (*) RCO 45 – rekonstrueeritud või ajakohastatud teede pikkus – TEN-T RCO 108 – uute või ajakohastatud liikluse juhtimissüsteemidega teede pikkus – TEN-T RCO 47 – uute või uuendatud rööbaste pikkus – TEN-T RCO 49 – rekonstrueeritud või ajakohastatud rööbaste pikkus – TEN-T RCO 51 – uute, uuendatud või ajakohastatud siseveeteede pikkus – TEN-T RCO 109 – Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga varustatud kasutuses olevate raudteede pikkus – TEN-T</p>	<p>RCR 55 – uute, rekonstrueeritud, uuendatud või ajakohastatud teede kasutajate arv aastas RCR 56 – täiustatud maanteetaristust tulenev ajasääst RCR 101 – täiustatud raudteetaristust tulenev ajasääst RCR 58 – uute, uuendatud, rekonstrueeritud või ajakohastatud raudteede kasutajate arv aastas RCR 59 – raudtee-kaubavedu RCR 60 – kaubavedu siseveeteedel</p>
	<p>ii) Säästva, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse ja mitmeliigilise riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvuse arendamine ja edendamine, sealhulgas TEN-T võrgule juurdepääsu ja piiriülese liikuvuse parandamine</p>	<p>RCO 44 – uute või uuendatud teede pikkus – TEN-T-väline RCO 46 – rekonstrueeritud või ajakohastatud teede pikkus – TEN-T-väline RCO 110 – uute või ajakohastatud liikluse juhtimissüsteemidega teede pikkus – TEN-T-väline RCO 48 – uute või uuendatud rööbaste pikkus – TEN-T-väline RCO 50 – rekonstrueeritud või ajakohastatud rööbaste pikkus – TEN-T-väline RCO 111 – Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga varustatud kasutuses olevate raudteede pikkus – TEN-T-väline RCO 52 – uute, uuendatud või ajakohastatud siseveeteede pikkus – TEN-T-väline RCO 53 – uued või ajakohastatud raudteejaamad ja peatused* RCO 54 – uued või ajakohastatud mitmeliigilised ühendused*</p>	

4. Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa, rakendades Euroopa-sotsiaalõiguste sammu (,poliitikaeesmärk nr 4")	i) Tööturgude tulemuslikkuse ja kaasavuse ning kvaliteetsetele töökohtadele juurdepääsu parandamine sotsiaalse taristu arendamise ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu	RCO 61 – tööhõiveteenuste uute või ajakohastatud rajatiste pindala	RCR 65 – tööhõiveteenuste uute või ajakohastatud rajatiste kasutajate arv aastas
	ii) Hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut, sealhulgas tugevdades vastupidavust seoses kaug- ja e-õppe ja -koolitusega	RCO 66 – uute või ajakohastatud lapsehoiuasutuste klassiruumide mahutavus RCO 67 – uute või ajakohastatud haridusasutuste klassiruumide mahutavus	RCR 70 – uute või ajakohastatud lapsehoiuasutuste kasutajate arv aastas RCR 71 – uute või ajakohastatud haridusasutuste kasutajate arv aastas
	iii) Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaal-majandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu	RCO 65 – uute või ajakohastatud sotsiaaleluruumide mahutavus* RCO 113 – tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaal-majandusliku kaasamise integreeritud meetmete raamistikku kuuluvate projektidega hõlmatud elanikkond*	RCR 67 – uute või ajakohastatud sotsiaaleluruumide kasutajate arv aastas
	iv) Kolmandate riikide kodanike, sealhulgas sisserändajate, sotsiaal-majandusliku integreerimise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu	RCO 63 – uute või ajakohastatud ajutiste vastuvõtukohtade mahutavus	RCR 66 – uute või ajakohastatud ajutiste vastuvõtukohtade kasutajate arv aastas
	v) Tervishoiule võrdse juurdepääsu tagamine ja tervisesüsteemide, sealhulgas esmatasandi tervishoiu vastupidavuse suurendamine ning asutusepõhiselt hoolduselt perepõhisele ja kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamine	RCO 69 – uute või ajakohastatud tervishoiuasutuste mahutavus	RCR 72 – uute või ajakohastatud e-tervishoiuteenuste kasutajate arv aastas RCR 73 – uute või ajakohastatud tervishoiuasutuste kasutajate arv aastas

		RCO 70 – uute või ajakohastatud sotsiaalhoolekandeasutuste (muu kui sotsiaaleluruumid) mahutavus	RCR 74 – uute või ajakohastatud sotsiaalhoolekandeasutuste kasutajate arv aastas
	vi) Kultuuri ja säästva turismi tähtsuse suurendamine majandusarengus, sotsiaalses kaasamises ja sotsiaalses innovatsioonis	RCO 77 – toetatavate kultuuri- ja turismiobjektide arv ¹	RCR 77 – toetatavate kultuuri- ja turismiobjektide külastajate arv [*]
5. Kodanikele lähemal olev Euroopa, kus edendatakse igat liiki piirkondade kestlikku ja terviklikku arengut ning kohalikke algatusi („poliitikaeesitikaeesmärk nr 5“)	i) Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine linnapiirkondades	RCO 74 – integreeritud territoriaalse arengu strateegiate raamistikku kuuluvate projektidega hõlmatud elanikkond ¹ RCO 75 – toetatavad integreeritud territoriaalse arengu strateegiad ²	
	ii) Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase kohaliku arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine mujal kui linnapiirkondades	RCO 76 – integreeritud territoriaalse arengu projektid RCO 80 – toetatavad kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiad ² RCO 112 – integreeritud territoriaalse arengu strateegiate koostamises ja rakendamises osalevad sidusrühmad RCO 114 – avalik ruum, mis on linnapiirkondades loodud või taastatud ³	

^{**} Esitamise huvides on ühised väljund- ja tulemusnäitajad rühmitatud poliitikaeesmärkide alla erieesmärkide kaupa, kuid ei piirdu nendega. Eelkõige poliitikaeesmärgi nr 5 puhul võib kasutada asjakohaseid üldiseid näitajaid, mis on loetletud poliitikaeesmärkide 1–4 puhul. Lisaks võib programmide oodatavast ja tegelikust tulemuslikkusest tervikliku ülevaate saamiseks kasutada tärniga (*) märgitud üldisi näitajaid vajaduse korral mis tahes poliitikaeesmärgi nr 1–4 alla kuuluvate erieesmärkide puhul.

⁽¹⁾ RCO – regionaalpoliitika ühine väljundnäitaja (*REGIO Common Output Indicator*).

⁽²⁾ Jaotust ei nõuta programmitöö, vaid üksnes aruandluse eesmärgil.

⁽³⁾ RCR – regionaalpoliitika ühine tulemusnäitaja (*REGIO Common Result Indicator*).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

Tabel 2

ERFi täiendavad ühised väljund- ja tulemusnäitajad Interregi jaoks

Interregi iseloomustavad näitajad	RCO 81 – osalemine piiriülestes ühismeetmetes RCO 115 – piiriülelised ühiselt korraldatud avalikud üritused RCO 82 – soolist võrdõigusslikkust, võrdseid võimalusi ja sotsiaalset kaasatust edendavates ühismeetmetes osalemine RCO 83 – ühiselt välja töötatud strateegiad ja tegevuskavad RCO 84 – ühiselt välja töötatud ja projektide raames rakendatud katsemeetmed	RCR 79 – organisatsioonide poolt kasutusele võetud ühised strateegiad ja tegevuskavad RCR 104 – organisatsioonide poolt kasutusele võetud või täiustatud lahendused
-----------------------------------	--	--

	<p>RCO 116 – ühiselt välja töötatud lahendused</p> <p>RCO 85 – ühistel koolitustel osalemine</p> <p>RCO 117 – tuvastatud piiriüleste õiguslike või haldustökete lahendused</p> <p>RCO 86 – allkirjastatud ühised haldus- või õiguskokkulepped</p> <p>RCO 87 – piiriülest koostööd tegevad organisatsioonid</p> <p>RCO 118 – makropiirkondlike strateegiate mitmetasandilise juhtimise puhul koostööd tegevad organisatsioonid</p> <p>RCO 90 – piiriüleste innovatsioonivõrgustike projektid</p> <p>RCO 120 – piiriülest koostööd toetavad projektid, et arendada linna- ja maapiirkondade vahelisi sidemeid</p>	<p>RCR 81 – ühiskoolituste läbimine</p> <p>RCR 82 – leevendatud või lahendatud piiriülesed õiguslikud või haldustökked</p> <p>RCR 83 – allkirjastatud ühiste haldus- või õiguskokkulepetega hõlmatud isikud</p> <p>RCR 84 – organisatsioonid, kes teevad piiriülest koostööd pärast projekti lõpuleviimist</p> <p>RCR 85 – piiriülestes ühismeetmetes osalemine pärast projekti lõpuleviimist</p>
--	---	---

ARTIKLI 8 LÕIKES 3 OSUTATUD ERFI JA ÜHTEKUULUVUSFONDI TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJAD, MIDA KASUTAB KOMISJON KOOSKÕLAS OMA ARUANDLUSKOHUSTUSEGA VASTAVALT FINANTSMÄÄRUSE ARTIKLI 41 LÕIKE 3 PUNKTI H ALAPUNKTILE III

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Väljundid	Tulemused
(1)	(2)	(3)	(4)
1. Konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ning piirkondlike IKT-ühenduste edendamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 1“)	i) Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine	CCO (¹) 01 – innovatsiooniks toetust saavad ettevõtjad CCO 02 – toetatavates teadusasutustes töötavad teadlased	CCR (²) 01 – toote- või protsessiinnovatsiooni, turundus- või organisatsiooniinnovatsiooni kasutusele võtvad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (³) (VKEd)
	ii) Digitaliseerimisest kasu toomine kodanike, ettevõtjate, teadusasutuste ja avaliku sektori asutuste jaoks	CCO 03 – ettevõtted ja avaliku sektori asutused, keda toetatakse digitoodete, -teenuste ja -protsesside väljatöötamiseks	CCR 02 – uute või uuendatud digitoodete, -teenuste ja -protsesside kasutajate arv aastas
	iii) VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEde töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu	CCO 04 – kasvu ja konkurentsivõime suurendamiseks toetatavad VKEd	CCR 03 – toetatavates ettevõtetes loodud töökohad
	iv) Aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine	CCO 05 – VKEd, kes investeerivad aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskustesse	CCR 04 – VKEde töötajad, kes läbivad koolituse aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskuste arendamiseks
	v) Digitaalse ühenduvuse suurendamine	CCO 13 – lisandunud elamud ja ettevõtted, millel on juurdepääs ülikiirele lairibaühendusele	CCR 12 – lisandunud elamud ja ettevõtted, kus on tellitud lairibaühendus väga suure läbilaskevõimega võrku
2. Keskkonnahoidlikum, vähese	i) Energiatõhususe meetmete edendamine ja kasvuhooenergia vähendamise heitkoguste vähendamine	CCO 06 – investeeringud energiatõhususe parandamise meetmetesse	CCR 05 – primaarenergia aastase tarbimise sääst
	ii) Taastuvenergia edendamine kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001, sealhulgas selles sätestatud säästlikkuse kriteeriumidega	CCO 07 – lisandunud taastuvenergia tootmise võimsus	CCR 06 – lisandunud toodetud taastuvenergia
	iii) Arukate energiasüsteemide, nutivõrkude ja aruka energiasalvestuse väljatöötamine väljaspool üleuroopalist energiavõrku (TEN-E)	CCO 08 – arukate energiasüsteemide digitaalsed juhtimissüsteemid	CCR 07 – arukate energiasüsteemidega ühendatud lisandunud kasutajad
	iv) Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise	CCO 09 – investeeringud uutesse või uuendatud katastroofihoo seire, katastroofideks valmisoleku, nende eest hoiatamise ja neile reageerimise süsteemidesse	CCR 08 – lisandunud elanikkond, kes saab kasu üleujutuste, metsa- või maastikutulekahjude ja muude kliimaga seotud loodusõnnetuste vastu kindlustamiseks võetud meetmetest

CO ₂ -heitega majanduselt CO ₂ -neutraalsele majandusele üleminev ja vastupanuvõimeline Euroopa, edendades õiglast üleminekut puhtale energiale, rohelist ja siniseid investeeringuid, ringmajandust, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, riskiennetust ja -juhtimist ning säästvat linnalist liikumiskeskonda („poliitikaeesmärk nr 2“)	v) Veele juurdepääsu ja säästva veemajanduse edendamine	CCO 10 – uus või uuendatud reoveekäitlusvõimsus	CCR 09 – lisandunud elanikkond, kes on ühendatud vähemalt bioloogilise üldise reoveekäitluse seadmetega
	vi) Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine	CCO 11 – uus või uuendatud jäätmete ringlussevõtu võimsus	CCR 10 – täiendavalt ringlusse võetud jäätmed
	vii) Looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säilitamise ning roheline taristu tugevdamine, muu hulgas linnapiirkondades, ning kõigi saastevormide vähendamine	CCO 12 – roheline taristu pindala	CCR 11 – õhukvaliteedi parandamiseks võetud meetmetest kasu saav elanikkond
	viii) Säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamine osana üleminekust CO ₂ -neutraalsele majandusele	CCO 16 – trammi- ja metrooliinide pikendamine ja ajakohastamine	CCR 15 – uute ja ajakohastatud trammi- ja metrooliinide kasutajate arv aastas
3. Paremini ühendatud Euroopa liikuvuse tõhustamise kaudu („poliitikaeesmärk nr 3“)	i) Kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise, säästva ja mitmeliigilise üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine	CCO 14 – TEN-T teedevõrk: uued, uuendatud, rekonstrueeritud või ajakohastatud teed CCO 15 – TEN-T raudteevõrk: uued, uuendatud, rekonstrueeritud või ajakohastatud raudteed	CCR 13 – täiustatud maanteetaristust tulenev ajasääst CCR 14 – täiustatud raudteetranspordi abil teenindatud reisijate arv aastas
	ii) Säästva, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, intelligentse ja mitmeliigilise riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi liikuvuse arendamine ja edendamine, sealhulgas TEN-T võrgule juurdepääsu ja piiriülese liikuvuse parandamine	CCO 22 – TEN-T-väline teedevõrk: uued, uuendatud, rekonstrueeritud või ajakohastatud teed CCO 23 – TEN-T-väline raudteevõrk: uued, uuendatud, rekonstrueeritud või ajakohastatud raudteed	
4. Sotsiaalsem ja kaasavam Euroopa, rakendades Euroopa sotsiaalõiguste sammast („poliitikaeesmärk nr 4“)	i) Tööturgude tulemuslikkuse ja kaasavuse ning kvaliteetsetele töökohadele juurdepääsu parandamine sotsiaalse taristu arendamise ja sotsiaalmajanduse edendamise kaudu	CCO 17 – tööhõiveteenuste uute või ajakohastatud rajatiste pindala	CCR 16 – tööhõiveteenuste uute või ajakohastatud rajatiste kasutajate arv aastas
	ii) Hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut, sealhulgas tugevdades vastupidavust seoses kaug- ja e-õppe ja -koolitusega	CCO 18 – uute või ajakohastatud lapsehoiu- ja haridusasutuste mahutavus	CCR 17 – uute või ajakohastatud lapsehoiu- ja haridusasutuste kasutajate arv aastas
	iii) Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega	CCO 19 – sotsiaaleluruumide uus või ajakohastatud mahutavus CCO 25 – tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade	CCR 18 – uute või ajakohastatud sotsiaaleluruumide kasutajate arv aastas

	inimeste sotsiaal-majandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu	sotsiaal-majandusliku kaasamise integreeritud meetmete raamistikku kuuluvate projektidega hõlmatud elanikkond	
	iv) Kolmandate riikide kodanike, sealhulgas sisse- ja väljarändajate, sotsiaal-majandusliku integreerimise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu	CCO 26 – uus või ajakohastatud ajutiste vastuvõtukohtade mahutavus	CCR 20 – uute või ajakohastatud ajutiste vastuvõtukohtade kasutajate arv aastas
	v) Tervishoiule võrdse juurdepääsu tagamine ja tervisesüsteemide, sealhulgas esmatasandi tervishoiu vastupidavuse suurendamine ning asutusepõhiselt hoolduselt perepõhisele ja kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamine	CCO 20 – uus või ajakohastatud tervishoiuasutuste mahutavus	CCR 19 – uute või ajakohastatud tervishoiuteenuste kasutajate arv aastas
	vi) Kultuuri ja säästva turismi tähtsuse suurendamine majandusarengus, sotsiaalses kaasamises ja sotsiaalses innovatsioonis	CCO 24 – toetatavad kultuuri- ja turismiobjektid	CCR 21 – toetatavate kultuuri- ja turismiobjektide külastajate arv
5. Kodanikele lähemal olev Euroopa, kus edendatakse igat liiki piirkondade kestlikku ja terviklikku arengut ning kohalikke algatusi („poliitikaeesitikaeesmärk nr 5“)	i) Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine linnapiirkondades	CCO 21 – integreeritud territoriaalse arengu strateegiatega hõlmatud elanikkond	
ii) Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase kohaliku arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine mujal kui linnapiirkondades			

⁽¹⁾ CCO – regionaalpoliitika keskne ühine väljundnäitaja (REGIO Core Common Output).

⁽²⁾ CCR – regionaalpoliitika keskne ühine tulemusnäitaja (REGIO Core Common Result).

⁽³⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (teatavaks tehtud numbri C(2003) 1422 all) (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).